

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Cerkev — občina — šola.

Načrt novega ljudskošolskega zakona je v ministrstvu prosvete že izdelan. Izdelala ga je komisija, sestavljena iz oseb, ki pripadajo profesorskemu in učiteljskemu stanu. Iz ministrstva prosvete je ta načrt bil prenešen v ministrstvo pravde, kjer pa o njem in posameznih njegovih določbah še ni padla zadnja beseda. Minister pravde je namreč nekatere njegove določbe, zlasti one, ki se dotikajo vzgojnega prava cerkve, vzel resno v pretres in oceno. Ker je temu ministrstvu pridruženo nekdanje ministrstvo ver, spadajo v njegov delokrog tudi cerkvenopolitični zakoni, t. j. zakoni o razmerju države do cerkve, o pravicah posameznih cerkva in verskih organizacij. Pri katoliški cerkvi gre zato, da se njene razmere v naši državi uredijo potom konkordata = pogodbe med rimskim papežem in našo državo. Pri sklepanju te pogodbe bo šolsko vprašanje igralo veliko ulogo.

Cerkev in šola.

Kakor so poročali časniki iz Beograda, določa osnutek ljudskošolskega zakona, kakor ga je izdelala komisija prosvetnega ministrstva, 14 predmetov pouka: učni jezik (srbo-hrvatski in slovenski), zgodovina, zemljepis, računstvo itd. Veronauk je izven teh učnih predmetov, vendar je obvezen, poučevali pa ga bodo duhovniki ali učitelji, kakor to želi večina staršev. Kjer ni pripravnega učitelja, poučuje duhovnik. Ako duhovnik poučuje veronauk, ga ne plača država, marveč mora cerkev sama skrbeti za njegovo vzdrževanje. Program in knjige za veronauk predpisuje minister prosvete po zaslišanju pristojne cerkvene oblasti.

Spričo teh vesti je treba pripomniti, da smatra katoliška Cerkev vzgojo mladine kot svojo pravico in svojo dolžnost, ki ji jo je izročil in naložil sam njen božji Ustanovitelj. To pravico si je Cerkev pripisovala in to svojo dolžnost je izvrševala od svojega postanka pa do današnjih dni. Vsako kratek je te pravice je Cerkev obsojala in vsako poseganje v izvrševanje svoje učne in vzgojne dolžnosti je odklanjala.

Papež Pij IX. je 8. decembra 1864 obsodil ta-le nauk: »Vsa oblast nad javnimi šolami, v katerih se poučuje in vzgaja mladina kakšne krščanske države, se more in mora izročiti državnim

oblasti, in sicer tako, da se nobeni drugi oblasti ne prizna pravo, mešati se v zadeve šol. Vse ljudske šole in sploh vsa javna učilišča se naj docela odvzamejo oblasti Cerkve, njenemu nadzorstvu in vplivu, ter se naj popolnoma podvržejo volji civilne in politične oblasti, da se uravnajo po načelih tistih, ki so na vlasti, in po pravcu javnega mnenja.« Pij IX. je ta nauk obsodil kot kriv, krivičen Cerkvi in njenim pravičam in škodljiv ljudstvu.

Leon XIII. je porabil vsako priliko, da je krščansko ljudstvo opozarjal na važnost šolskega vprašanja. Opominjal je tako: »Šola je bojišče, na katerem se mora odločiti, ali bo človeška družba ohranila svoj krščanski značaj. Šolsko vprašanje je za krščanstvo vprašanje za življenje in smrt.« Sedanji papež Pij XI. je med drugim francoskim romarjem 25. maja 1925 izjavil: »Največja moč krščanskega naroda v sedanjem času je krščanska šola in najboljšo delo je kristijanizacija šole. To vprašanje je življenskega interesa ter mora geniti vsako srce.«

Odločno in izrazito je Pij XI. stališče katoliške Cerkve poudaril pri sprejemu profesorjev in učencev gimnazije v Mondragoni 15. maja t. l. s temi besedami: »Naloga vzgoje pripada predvsem in v prvi vrsti Cerkvi, rodbini, očetom in materam. Njim pripada ta pravica na temelju naravnega in božjega prava in zato nesprenemljivo, nujno in brezpogojno. Država se ne sme desinteresirati (kazati nezanimanje) na vzgoji, temveč jo mora podpirati v vseh stvareh, ki jih rodbina in posameznik sam iz sebe ne more storiti. — Predvsem pa mora država spoštovati božjo pravico Cerkve. V gotovem oziru se more reči, da je država poklicana, dopolniti vzgojno delo Cerkve in rodbine, ker ima država več ko vsak drugi sredstev, ki so ji bila stavljena na razpolago za potrebe vseh, in je zato samo pravično, da jih država uporabi v dobro onih, od katerih izvirajo. V eni točki se ne bomo mogli nikdar zediniti, če bi se namreč hotelo rodbini ali Cerkvi vzeti ali zmanjšati pravico, ki jima jo je dala narava in Bog na polju vzgoje. Če kje, potem smo tu nepopustljivi!«

Takšno je stališče katoliške Cerkve v šolskem vprašanju. To svoje stališče je Cerkev vedno in dosledno branila z besedami in dejanji. To stališče je Cerkev uveljavila pri sklepu vsakega kon-

kordata, ki ga je zadnji čas sklenila s kakšno državo. Tako je bila v najnovejši konkordat — sklenjen 11. februarja t. l. med papežem in Italijo — sprejeta ta določba: »Italija priznava veronauk v javnih šolah kot krono in podlago javnega pouka, in sicer v obliki katoliškega izročila. Vlada pritrjuje, da se bo veronauk, ki se že poučuje v javnih osnovnih šolah, tudi poučeval v srednjih šolah po programu, ki ga bota skupno določila sveta Stolica in vlada. Ta pouk bodo vršili duhovniki in redovniki, ki so potrjeni od duhovne oblasti, pa tudi svetni učitelji in profesorji, ki morajo v to svrho imeti spričevalo sposobnosti, ki ga daje škofijska oblast. Ako škof to spričevalo umakne, izgubi dotični takoj pravico poučevati veronauk. Pri pouku veronauka na javnih šolah se smejo uporabiti samo takšne učne knjige, ki so potrjene od duhovne oblasti.«

To stališče Cerkve jemlje v poštev ter vodi o njem račun sedanji minister pravde, ko pretresa in ocenjuje predloženi mu načrt novega ljudskošolskega zakona . . .

Občina in šola.

V številki našega lista z dne 8. majnika smo poudarili načelo, da je šola po svoji naravi in svojem pravem namenu nadomestni in dopolnilni zavod za familije. Vzgoja otrok je dolžnost in pravica staršev. Ker pa starši nimajo vedno ne časa ne sposobnosti, da bi obraževanje otrok obdržali v svojih rokah, stopi na njih mesto šola. Vendar pa starši te svoje pravice in dolžnosti ne dajo tako popolnoma iz rok, da bi pri vzgoji svojih otrok v šolah in glede na učiteljstvo ne imeli nobene besede več.

S tem je tudi podana pravica občine kot skupine v določenem okolišju stanoječih družin. Ali jemlje osnutek novega šolskega zakona to pravico občin v poštev? Med tistimi določbami novega zakonskega načrta, ki so potom časopisja prodrle v javnost, se ne nahaja določilo, ki bi zajamčevalo take pravice občin in drugih samoupravnih teles. Tudi prejšnji načrti, izdelani od komisij na prosvetnem ministrstvu, niso vsebovali določila o takih pravicah.

To pa, kar po naravi gre vzporedno s pravicami, namreč bremena, se nahaja po poročilih časnikov v novem zakonskem načrtu. Politične občine imajo med drugimi dolžnostmi, da preiskrbijo potrebno zemljišče za šolo, za

šolsko zemljišče, šolski vrt, zgraditi morajo šolsko stavbo, nabaviti opravo in učila, skrbeti za kurjavo in razsvetljavo šolskih prostorov, za ureditev šolskega kopališča itd. Nadalje bi morale občine skrbeti za učiteljska stanovanja, za kurjavo in sploh vse, kar pač spada k stanovanju. Ako človek čita ta časopisna poročila, se mora nehote vprašati: Ali občine vse to zmorejo? V onih določbah zakonskega načr-

ta, izdelanega od komisije na prosvetnem ministrstvu, ni po poročilih listov nobene odredbe o tem, da bi učitelji to morali plačati. Ali naj občine preskrbijo učiteljska stanovanja, kurjavo itd. brezplačno? To bi za naše slovenske občine, ki imajo po veliki večini večrazredne šole, bilo pretežko breme. Naše občine so večinoma revne, težko nosijo sedanja bremena, nove težke obremenitve pa ne bi mogle zlahka prenesti.

dom sv. Save. Tudi mi se pridružujemo njegovim častilcem in mu kličemo: Še na mnogo leta!

Malgajevci! V nedeljo dne 9. junija t. l., ob 8. uri zjutraj zbor v Guštanju. Pridite vsi! Natančen spored se bo objavil v vseh slovenskih časopisih.

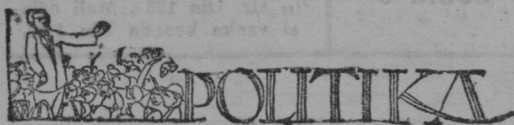
Blagoslovitev novih zvonov v Limbušu pri Mariboru. V soboto dne 24. t. m. se prepeljejo trije novi zvonovi, izdelani mariborske zvonolivarne »Zvonoglas«, v Limbuš. V nedeljo dne 25. majnika pa se novi zvonovi blagoslovijo in dvignejo v zvonik. Cerkvene obrede izvrši prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin. Novi zvonovi tehtajo 420, 750 in 1400 kg.

Združitev občin. Ob priliki zborovanja Županske zveze v Mariboru se je razpravljalo tudi o združbi občin. Pri tem je bila predlagana še najbolj primerna rešitev vprašanja o združenju občin, da naj bi se iste same dogovorile, kateri kraji in vasi bi naj tvorile prihodnje večje občine. Krajevne lege, prometna sredstva in kolikor mogoče enaki splošni interes prebivalstva krajev, združenih v občino, naj bi se pri tem posebno upoštevali. Upamo in obljublja se, da bo na ta način predlagana rešitev združitve občin najbolj odgovarjala splošni koristi ljudstva in uprave ter da se bo tudi od oblasti vpoštevala!

Nameravana priklopitev Krčevin k Ptuj. Ker je bilo iz časopisnih poročil posneti, da je mestni svet ptujski v seji dne 28. februarja t. l. izrazil željo, da bi naj kompetentne upravne oblasti velik del občine Krčevina priklopile k mestu Ptuj, je občinski odbor v Krčevini v svoji seji dne 5. maja t. l. soglasno sklenil, da priklopitev odklanja v svojem in v imenu vseh prebivalcev, ki so se že pisмено izjavili, da nočejo biti priklopljeni mestni upravi. Noben del občine Krčevina nima značaja mesta, nasprotno so po celi občini med poljskimi kulturami raztresena posamezna bivališča. Mi smo torej seljaki in nismo taeščani. Ostane naj torej vse lepo pri starem, ali pa naj se nas združi s kmetijskimi občinami.

Preslikana župnijska cerkev v Slov. Bistrici. Lansko leto je bila tukajšnja samostanska cerkev lepo na zunaj prenovljena ter znotraj je dobila lepe nove klopi in drugo, tako da je res sedaj prav lepa in kras za celo mesto. Letošnje leto je pa prenovljena, oziroma lepo preslikana župnijska cerkev, katera je pa bila tega dela tudi skrajno potrebna. Človek, ko stopi sedaj v te dve krasni cerkvi, se res počuti iznenadno veselega in ga neka vzvišena moč kar vleče v te hiše božje.

Smrtno ponesrečil. V ponedeljek dne 13. majnika je smrtno ponesrečil na Dolu pri Hrastniku mladi tesar Ivan Verdeu, doma nekje pri Celju. Bil je zaposlen pri zgradbi dolske nove šole. Na visokem odru je padel skozi odprtino in zdrčal navzdol. Med padcem je še imel toliko samozavesti, da se je oprjel z močjo mimo napeljane električne žice. Takoj po prijemu žice ga je streslo, moral jo je spustiti, padel na tla in obležal mrtev.

V NAŠI DRŽAVI.

Posvetovanja zunanjih ministrov Male antante. V Beogradu so se začela dne 20. majnika posvetovanja zunanjih ministrov Male antante, ki bodo trajala z izleti vred do dne 27. maja.

Naša mornarica na potovanju. Deset edinic naše mornarice je odplulo na potovanje po Sredozemskem morju. Prvi svečani pozdrav in sprejem našega brodogojca je bil na Krfu od strani Grčije.

Svetozar Pribičević se je preselil iz Zagreba, kjer je bival toliko mesecev, v Beograd.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Francijo je podpisana in uveljavljena s 15. majnikom.

Jugoslovanska izseljeniška kvota za Ameriko, ki je bila prvotno določena na 671 oseb, je povišana na 847. Ministrstvo za socialno politiko v Beogradu se bo lotilo takoj reševanja prošenj in bodo šle letos v Ameriko pred vsem žene in otroci taistih, katerih možje so že v Ameriki.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Glavna proslava desetletnice obstoja Velike Rumunije. Smo že poročali, da proslavlja Rumunija v letošnjem majniku 10letnico, odkar je povečana v Veliko Rumunijo po vojni. Glavno slavlje se je vršilo dne 20. majnika v Albi Juliji in je vozilo tjekaj iz Bukarešte 45 posebnih vlakov.

Pogodba med Vatikanom in Italijo sprejeta v zbornici. Fašistična zbornica je sprejela dne 14. maja s 357 proti 2 glasoma lateranske pogodbe, ki uveljavljajo ureditev razmer med papeževno državo in Italijo. Tudi zakonski osnutek, ki se nanaša na konkordat in verske družbe, je bil v fašističnem parlamentu odobren soglasno.

Berlinski majniški nemiri. Nemčija dolži sovjetsko Rusijo, da je povzročila ona po svojih agentih krvave majniške nemire v Berlinu in je uložila radi tega tudi protest na sovjete. Dunajsko časopisje sedaj razkriva, da je oče krvavih majniških dni v Berlinu znani bivši madžarski diktator in krvolok Bela Kun, ki živi že več let na Ruskem. Dunajski list »Die Stunde« piše odkrito, da je bil Bela Kun pred dnevi osebno Dunaju, kjer je organiziral tajno komunistično centralo, katero je policija odkrila. Na Dunaj se je pripeljal iz Berlina, kjer je vodil komunistične izgrede.

NOVICE

Dvajsetletnica velikega redeljuba. Dne 3. majnika je minulo 20 let, kar je postal župnik pri Št. Ilju v Slov. goricah znani sloviti govornik in organizator č. g. Evald Vračko. Domača župnija je proslavila 20letnico delavnega in priljubljenega dušnega pastirja z veličastno pobožnostjo. Cela župnija se je izkazala. Vse je tiste dni ob duhovnih vajah prišlo v cerkev in se zahvaljevalo Bogu za dobrote, ki jih je delil skozi 20 let po zglednem dušnem pastirju. Vse je tekmovalo v zahvalah in častitkah. Gospod Evald Vračko je od leta 1909 naprej deloval v Št. Ilju z veliko vnemo za narodni, verski in gospodarski napredek te važne postojanke. Imel je težke borbe z narodnimi in verskimi nasprotniki. Ob začetku svetovne vojne je bil žrtev germanskega sovraštva napram slovenstvu. Ognali so ga v Gradec v zapore, dasiravno niso vedeli, kaj je zakrivil. Samo iz golega sovraštva do vzornega slovenskega duhovnika in rodoljuba so ga vrgli v ječo, kjer je skupaj z dekanom in kanonikom č. g. Čížekom iz Jarenine trpel več tednov za svoj čisti značaj in ljubezen do slovenskega rodu. Ali tudi to preganjanje ni bilo večno. Prišla je rešitev. Gospod Vračko je župnijo Št. Ilj čisto preustrojil, da je res vzgled narodne, krščanske in gosporasko-napredne župnije na naši državni in narodni meji. Tu cvete domača Posojilnica, Prosvetno društvo, Orli in Orlice se živahno gibljejo, Kmetijska podružnica, Električna zadruga se dobro razvijata v gospodarski prosep faranov, Slovenski dom ponosno gleda v dolino in kliče slavo svojemu zgraditelju. Posebno lep pa je napredek v župniji v verskem oziru. Marijine družbe se lepo razvijajo, apostolstvo mož in III. red so na višku in središče krščanske organizacije. V župniji skoro ni hiše, kjer ne bi bile knjige Mohorjeve družbe ali kak dober časopis udomačen. Za časa njegovega župnikovanja so kraji ob meji po njegovi zaslugi tudi drugače lepo napredovali. Proti Mariji Snežni, po najbolj blatnih krajih se je zgradila cesta, ki bo še poznejšim rodovom velika dobrota. V Št. Ilju se je postavilo tovarno postajališče, v Cirknici nova železniška postaja, napeljala se je električna iz Avstrije, žična železnica iz Št. Ilja na Sladki vrh v tovarno itd. Že pred leti je bil gospod župnik Vračko imenovan za duhovnega svetovalca. Kralj ga je odlikoval dne 1. decembra ob priliki desetletnice naše države z re-

Nogo mu je zlomilo. V kamnolomu v Zagorju ob Savi se je pripetila v ponedeljek zvečer nesreča. Voziček, naložen z raznim materijalom, je potisnil ob zid mladega delavca Grahka. Priskočili so mu sicer tovariši urno na pomoč, vendar so ga oteli iz nesreče z zlomljeno nogo.

Neurja po Bosni in Srbiji. Dne 16. in 17. majnika je razsajalo srdito neurje z nalivi po: Bosni, Hercegovini in po Srbiji krog Kragujevca. Nalivi so bili tako siloviti, da je bil pretrgan celo promet za nekaj časa.

Kako se je godilo hrvatskim romarjem na Reki? Krog 1000 Hrvatov je privedilo te dni pod vodstvom svojih škofov romanje v Rim ob priliki proslave papeževe 50letnice. Na kolodvoru v Reki sta se ustavila oba hrvatska romarska vlaka. Hrvati, ki bivajo na Reki in spadajo pod Italijo, so hoteli na kolodvoru pozdraviti svoje rojake. Niti ene ga reškega Hrvata niso pustili, da bi bil vsaj videl romarje. Zaprli so kolodvorsko restavracijo, da se nikdo ni mogel razgovarjati z rojaki. V restavracijo so smeli pač romarji, a ne reški Hrvati. Romarji niso smeli zapustiti niti za eno minuto kolodvora in si morali kupiti okrepčila v restavraciji, če ravno so jih plačali 200 do 300% dražje, nego so običajne cene. Očividci pripovedujejo, kako so zaračunavali enemu romarju malenkost kisle vode 3 Din, takoj drugemu že 9 Din!

Član Prpičeve bande pod ključem. Dne 19. februarja t. l. je bil v Zagrebu obešen Prpič mali in njegovi trije tovariši. Na prostem in nekaznovanih je še ostalo nekaj članov te proslule družbe. Pred dnevi so aretirali v Skoplju nekoga Rebiča, ki je bil Prpičev sodrug in pomagač. Rebiču se je posrečilo pobegniti ter izginiti. Pribežal je v Skoplje, kjer je dobil mesto bančnega uradnika. V banki si je znal kmalu pridobiti s pridnostjo ter vestnostjo v službi zaupanje predstojnikov. Slučajno so ga spoznali in vtaknili pod ključ. Rebič ima na vesti celo vrsto roparskih umorov, ropov ter vlomov, radi katerih bo dajal odgovor pred sodiščem v Osijeku dne 3. junija.

Zrakoplov »Zeppelin« se je moral vrniti s prekooceanskega poleta. Že parkrat smo poročali, da bo obiskal zrakoplov »Zeppelin« v drugič Združene ameriške države v dneh od 15. do 20. t. m. Iz pristanišča v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru se je dvignil v zrak dne 16. maja od 8.58 zjutraj. Na krovu je bilo 40 mož posadke, 8 potnikov ter veliko število poštnih zavojev in ameriška pošta. Zrakoplov je prevozil del Francije in krenil preko Španije do Gibraltarja. Tukaj so ugotovili na enem motorju tako težko ter nevarno napako, da se je vrnil zrakoplov nazaj v Friedrichshafen v popravilo. Na povratku ga je presenetil na Francoskem siloviti vihar. Vodja zrakoplova dr. Eckener je prosil Francoze za pristanek, kar so mu tudi dovolili in mu šli na roko. Zrakoplov je moral pri stati v francoskem mestu Toulonu na vojaškem vežbališču. Na zrakoplovu sta delovala le še dva motorja.

Zopet nov — največji aeroplan. Junija meseca letošnjega leta bode začel nad Bodenskim jezerom s prvimi poskusnimi poleti novi — doslej največji aeroplan na svetu. Letalo dogotavljajo v Alternheim v Švici. Nosilo bode ime »Do. X« in bo last Dornierjevih delavnic. Peruti, ki držita letalo v ravnotežju, sta dolgi 50 m. Gonilo ga bo šest Siemens-Jupiter motorjev in bo proizvajal vsak 500 konjskih sil.

Izredna brzina na železnici. Francosko železniško ravnateljstvo je pričelo s poizkušnjami, da dvigne polagoma brzino vlakov do 100 km na uro. Na železniški progi Paris—Cherbourg so imele te vožnje sijajen uspeh. Brzovlak št. 353 je prevozil progo s povprečno hitrostjo 112 km na uro, ponekod je brzel celo z naglico 150 km. Tračnice in pragovi so bili popolnoma kos novi nalogi. Kmalu bo stopil v promet na isti progi vlak, ki bo rabil do Pariza le samo 3 in pol, namesto sedanjih 5 in pol ur. Pripeljal bo ameriške potnike, ki pridejo z oceanskimi ladjami.

Strašen in živinski bratomor. Grozen zločin je izvršil 18letni kmetski sin Demetrijo Palaksis v vasi Kalanta na Grškem. V prepiru radi denarja je napadel svojega starejšega brata in mu od zadaj razklal s sekuro lobanjo. Iz razbite lobanje je iztrgal možgane in jih pri priči požrl. Ko so prišli žandarji bratomorilca, je izpovedal, da je ubil brata radi tega, da bi si pridobil z zavžitkom bratovih možganov njegovo prebrisanost.

Neprijetna zamenjava dveh uglednih mrličev. V dunajski bolnici sta umrla pred dnevi dekan in župnik fare Schützen Jožef Paar ter en župnik iz Tirolskega. Obe krsti sta bili na željo sorodnikov in župljanov prepeljani v domači fari. Dekana Paara so že res tudi zagrebli v Schützen prav slovesno. Nankrat pa je dospelo na bolnico iz Eisenstadta na Tirolskem obvestilo, da so tamkaj odprli krsto ondotnega župnika in ugotovili, da leži v njej ondotnim faranom popolnoma tuj duhovnik. Bolnici je bilo jasno, da je zamenjala oba mrliča in je bil tirolski župnik pokopan v Schützen in gospod dekan pa na Tirolskem.

Starček utonil v kavi. Vedno utone veliko ljudi v vodi, da bi pa kdo utonil v kavi, se do sedaj menda še ni čulo. Ta čuden slučaj se je zgodil nedavno v Čikagi v Severni Ameriki. Ko je Miha Culhan, star 70 let, mešal vrelo kavo v velikem kotlu, ki drži 100 galonov, je po naključju padla v kotel vrečica kave. Culhan je stegnil roko, da bi prijel vrečico, a pri tem je izgubil ravnotežje in se prevrnil v vrelo kavo, da je vsled opeklin potem umrl.

Boljševiki odpravili nedeljo. Ruski boljševiki so odpravili nedeljo kot delaprosti dan. Mesto v nedeljo bodo praznovali na Ruskem sredo.

Strašna nesreča v ameriški bolnici. V mestu Cleveland se je zgodila v ondotni bolnici strašna nesreča, koje posledica je 150 mrličev. Na danes nepojasnjen način je nastalo več eksplozij, ki so zanetile ogenj ter strupene pline. Ob času grozne nesreče je bilo v bolnici 306 bolnikov, veliko strežnic in zdravnikov.

V presledkih so sledile tri velike eksplozije, nakar se je razširil goreči plin po celem poslopju. Požar je unel tudi zalogo zdravil ter kemičnih sestavin. Bolniki, strežnice in zdravniki, vse je tiščalo proti durim ter oknom, da bi se rešili grozne smrti. Nastali strupeni plini so bili najhujše vrste in so zadušili ljudi v nekaj sekundah. Od plinov zadušene bolnike so našli v naslonjačih, zdravnike, ki so še držali v mrtvih rokah instrumente, — sestre mrtve s termometri v rokah. V bolnici so se doigrali nepopisno grozni prizori. Žrtve so morili strupeni plini, ogenj in obupna zmeda. Reševalni poskusi so bili otežkočeni radi plinov. Gasilci so se morali opremiti z maskami da so lahko udrli v prostore nesreče ter začeli z rešilnim delom. Vseh mrličev je gotovo nad 150, precej ranje nih in več jih je radi plinov oslepel.

Poplava ruskega veletoka Volga. — Največja reka na Ruskem Volga je zadnje dni tako narasla, da je prestopila bregove na več mestih. Najhujše poplave so krog mest Nižji Novgorod in Ribinsk. Poplavljenih je 300 vasi. Vaške hiše razdira valovje in uničuje setve. Kmetje so pobegnili iz vasi v mesta, kjer so bolj varni. Poplava je naraščala od ponedeljka dne 13. majnika do srede dne 15. majnika in bo ostalo na tisoče kmečkih ljudi brez streha. Reka Volga se je dvignila nad navadno stanje 12 m ter porušila obrambne nasipe. Sovjetska vlada je mobilizirala v poplavljenih pokrajinah moške od 18. do 40. leta. Naloga mobilizacije je, popraviti razdejane nasipe in kolikor le mogoče zavreti še nadaljne poplave.

Marsikdo se je že kesal, ker ni takoj naročil vremenskega vsevedeža, ki pove vreme za 18 do 24 ur naprej. Čemu tudi Vi odlašate? Pošljite 25 Din po položnici št. 14.263 ali v znamkah, pa Vam ga določimo poštne prosto. Obenem bomo priložili poljubno knjigo, ki si jo Vi lahko izberete in sicer eno izmed sledečih: Fantič, Slovensko dekle, Prepevajte, Pojte, Boj in zmaga, Palček Potep, Prijateljčki v ugankah, Pozdrav iz domovine, Sadjarčki, Dinamit in antidinamit. Naročite takoj, da ne bo prepozno! — Brezalkoholna produkcija, Ljubljana št. 15. 544

Nekaj izvanrednega Vam nudi nakup birmanskih daril v trgovini ur in zlatnine M. Ilger in sin v Mariboru, Gosposka ulica 15. Samo prvovrstni proizvođači po čudovito nizkih cenah, kar jamči ogromna izbira. Tudi na obroke brez poviška cen. 580

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 550

»Črni križ pri Hrastovcu« je bila povest, ki so jo čitatelji »Slovenskega Gospodarja« brali z največjim zanimanjem. Mnogi pa je niso mogli prebrati v celoti. Tem priporočamo, da si naročijo knjigo, ki obsega celotno povest. Knjiga stane 18 Din, vezana 28 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zanimivosti.

Januš Golec:

Grad Trakoščan.

Po Halozah je grad Trakoščan že od nekdanj v pregovoru. Ako ni Haložana dolgo iz cerkve ali odkod drugod, uprašujejo: Ali si bil v Trakoščanu, da te ni bilo tako dolgo? Ako je videl kedo kaj izredno lekega, pravijo: To je pa tako lepo, kakor v Trakoščanu.

Kje je Trakoščan, ki je med narodom v pregovoru radi odaljenosti in lepote?

Od železniške postaje Hajdina pred Ptujem se moraš peljati z vozom preko Leskovca in Cvetlina 24 km in si pred gradom Trakovščan v hrvatskem Zagorju. Na vse strani je Trakoščan do prometnejšega kraja oddaljen nad 20 km in od tod pregovor o njegovi oddaljenosti.

Grad je že od nekdanj last še danes zelo premožnih hrvaških grofov Draškovič. Zgodovinsko znan je že l. 1234, a je obstojal mnogo poprej. Pozidan je na živo skalo, ni bil nikdar razrušen in je do danes v najboljšem ter najlepšem stanju. Že pod rajno Avstro-Ogrsko je bil znamenitost. Trdili so, da je v cellem cesarstvu najboljša zgodovinsko ohranjen in najbolj dragoceno opremljen. Ogle davali so si ta biser srednjega veka: bogati Angleži, Francozi ter Amerikanci.

Kakor že omenjeno, stoji velika in veličastna grajska stavba na zaokroženem hribčku na živih skali. Hribček je spremenjen v mikaven park. Pred vhodom v grad še vidiš dvigalni most, kakor je bil običajen v srednjem veku. Preko mosta prideš do drugih železnih vrat, na katera je pritrjen v starih časih običajni, iz bron uliti ter umetniško izdelani trkač. Ako dvigneš napravo in jo spustiš po železnih vratih, odmeva močan udarec po cellem gradu. S trkačem so klicali vratarja. Ko ti odprejo ta vrata, zagledaš pred seboj zbirko topov, od tedaj, ko so se pojavili, do bronastih v novejšem času. Med topove so pomešani topiči za nekdanje radostno streljanje.

Krog in krog gradu je obzidje s številnimi strelnimi linami.

Notranjost gradu: vitežka soba, sprejemnica, obednica, sobe za domačo gospodo in tujce so po zgodovinsko znameniti in dragoceni opremljene okrašene tako dragoceno, da bi za izkupiček le samo ene navaden smrtnik živel celo življenje brezskrbno ter v izobilju kakor francoski bog.

Povsod po stenah in sobanah je orožje od zgodnjega srednjega veka do modernejših časov: sulice, dragoceni meči, helebarde, puške in pištole z dragocenimi uložki ter dragulji. Veliko je lepo izdelanih in popolnoma ohranjenih jeklenih vitežkih bojnih oprem. Ena je od viteza, ki se je udeležil križarskega pohoda v sveto deželo.

Vse polno je starih, bogato izrezljanih in kot novo dobro ohranjenih miz, omar, stolov in postelj.

Koj v prvi sobi je stara ter bogata knjižnica. Shranjene so še vse listine ter pisma na grofe Draškoviče od raz-

nih cesarjev, kraljev ter mogočnjakov do predzadnjega avstro-ogrškega cesarja Franca Jožefa I.

Slik starih, posvetnih ter svetih, oljnatih in bakrorezov, pa tudi novodobnih je po vseh stenah skoro da preveč. V knjižnici je visoka oljnata slika iz leta 1665. Spodaj leži mrtev v polni bojni opremljen zgodovinsko doznani ustanovitelj rodu Draškovičev in je pri truplu letnica 1234. Iz njegovega srca raste mogočno deblo. Na deblu so slike Draškovičev od leta 1234 skoro do danes. Po stebelu navzgor so podobe onih, ki so bili gospodarji na gradu ter imeli družine. Na stranskih vejah vidimo glave duhovnikov, opatov ter škofov iz rodbine grofov Draškovič.

Lovska zbirka v rogovju, nagačenih živalih ter ptičih in v slikah je zelo, zelo bogata in jo vidiš po vseh hodnikih.

Porcelan, namizno orodje, prti, preproge, zavese, posteljne opreme so za navadnega človeka neprecenljive vrednosti.

Na sredini grajskega dvorišča je v živo skalo usekan in 22 m globok vodnjak.

Za temeljiti pregled gradu in njega vsebino bi človek rabil dobrega pol leta in ne par ur.

Lahko trdim, da sem videl med vojno po Madžarskem, Galiciji ter Rusko-Poljskem veliko najbogatejših gradov, a doslej še nobenega, ki bi se lahko vsaj primerjal, kaj šele kosal glede zgodovinskih znamenitosti in bogastva s Trakoščanom.

Pod grajskim gričem se razteza par km dolgo, 8 m globoko in 48 oralov obsegajoče mično jezerce. V jezercu gojijo krape, po trstinju gnezdiyo in se skrivajo divje race in se bahavo šopirita dva labuda. Jezerce je obdano od gozda in prevažajo po njem splave za turbinsko žago, katero goni voda iz jezera.

Velikanski ribnik ali jezerce izpraznijo radi rib vsako peto leto. Voda odteka najmanj 5 dni, a predno se zopet napolni, rabi nekaj 10 in 10 dni. Po globokejših tolmunih, ki se ne dajo izprazniti, se skrivajo težki krapci ter ščuke.

Trakoščansko jezerce je eno najmičnejših, kar sem jih videl.

Radi umnega ribogojstva je poleg glavnega ribnika še 5 manjših.

Pri gradu je še danes 2600 oralov gozda in od tega 70 odstotkov smrek ter jelk.

Veliko njiv in travnikov je vzela agrarna reforma. Vinogradov je 28 oralov.

Grad Trakoščan zasluži, da si ga ogleda vsak Slovenec, kateremu je za zgodovino, stare ter novejša dragocenosti. Ako živita lepota in dragocenosti trakoščanske graščine že stoletja v slovenskem pregovoru po razsežnih Halozah, potem je gotovo ta znamenitost še danes vredna obiska in vsaj površnega ogleda!

Traki za misale, lepi svileni, 8 za knjigo, so dospeli. Stanejo 85 Din. Naročajo se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Koraljni otoki.

Bogzna, koliko tisoč in tisočletij že obstoja naša majka zemlja. V raznih dobah je prestala tisočletja mrazu ter toplote. Razne spremembe v temperaturi so tudi spreminjale njeno zunanost. Celi deli zemlje so se pogreznili; zopet drugi so se dvignili iz morskih globin na površje. Stvarnik je pustil vzrasti nove dele sveta, katere je odkazal človeštvu v bivališča.

Najlepši in najboljši dokaz za trditve, da vstajajo iz dna morij novi deli zemlje — sveži svetovi, so nam takozvani koraljni otoki.

Koraljne otoke vidimo v najbolj toplih morjih Indijskega ter Velikega ali Tihega Oceana od Indije do Južne Amerike.

Kedo je povzročitelj stotine koraljnih otokov?

Učenjaki so se prepirali do sredine prejšnjega stoletja: ali je ustvaritelj koraljnega otoka rastlina ali žival? — Danes so dognali naravoslovci, da so stavbeniki koraljnih otokov živalice, ki spadajo v vrsto morskih polipov.

Korala je majhna cevka, ki doseže 2 cm dolžine. Zgornja luknjica cevke so usta. Krog ust so mali ter fini lističi, ki se imenujejo tentakli. S pomočjo ustnih lističev povzročajo živalca vrtničke v morski vodi in usesava na ta način za življenje potrebno prehrano. — Korala se nekako sama pritrji na dno morja na: skale, kamenje, da, na stene potopljenih ladij. Na zunaj izločuje koraljni polip apnene snovi, kakor to opazujemo pri raznih školjkah.

Od koral izločeni apnenec ima rdečo barvo pri takozvani »plemeniti koraliki«, katere nosijo ženske na vrvcih okrog vratu. Pri nas na deželi pravijo ljudje: ovratnica je iz rdečih koravd.

Ako naj povzročijo korale nastanek celega otoka, so potrebne za tak nastanek in ustvarjenje milijarde in milijarde živalic, ki so se naselile na skupnem mestu na dnu morja. Iz skupnega življenja več milijard koral vzrastejo koralni panji. Koralni panj raste ter se širi precej naglo. Na starih panjih poženejo novi — sveži. Stare in izživele živalce poginejo.

Sedaj je treba odgovoriti na vprašanje: kako se povspnejo majčkeni podmorski zidarji in stavbeniki na površino morja?

Po letih in letih se gromadi en koralni panj na drugega, dokler ni doseženo površje. Kakor hitro prilukajo korale nad morsko gladino, se naselijo na njih pri razburkanju morja, pri njegovem dviganju ter padanju (plima in oseka) vsakojake morske rastline. Na ta način so nastali tekom tisočletij in vzrastli iz morskih globin stoteri koraljni otoki v Indijskem ter v Tihem Oceanu.

Razni morski toki so nanosili na površje koral semena palm, sadnih ter drugih dreves in rastlin. Ko je bil koralni otok odet z rastlinami, osenčen z drevjem, so priletele nanj ptice, se je naselil človek in ta je pripeljal s časom na otok še vse mogoče vrste živali.

Koraljni otoki so pojav najbolj južnih morij le radi tega, ker je predpogoj življenju koralnjega polipa izredna luč in kar najbolj vroče podnebje.

*

Največja železnica.

Ameriške združene države imajo 600 železniških družb, ki so vse zasebne. Kar se tiče tehnične in trgovske organizacije, so ameriške železnice enake. Največja družba je »Pennsylvania Railroad Company«. V njene železniške naprave je uloženi nad 2 milijona dolarjev, to je 10.5% vseh investicij drugih železniških družb. »Pennsylvania« je bila prva družba, ki je upeljala v železniški promet vse najbolj moderne naprave ter iznajdbe.

Pri družbi je zaposlenih 213.947 uslužbencev. Njih plače znašajo letnih 373,875.686 dolarjev, pokojnine na leto 4,761.996 dolarjev. »Pennsylvania« poseduje sledeči vozni park: 7347 lokomotiv, 8121 osebnih vagonov, 271.318 tovornih, 4956 težjih tovornih in 400 raznih voz.

Na leto se vozi po tirih te družbe: 140,184.622 potnikov, 229,509.596 ton tovara in 7 milijonov paketov, to znači 17% potniškega prometa in 11% tovarnega v vseh Zedinjenih državah.

Železniške proge družbe letijo preko največjih industrijskih središč in krajev, v katerih prebiva 60 milijonov ljudi. Vseh postaj je 4500. »Pennsylvania« veže 20 mest z nad 100 tisoč prebivalci, 150 mest z nad 10 tisoč prebivalci in 263 mest s 5000 prebivalci.

Ameriški ekspresni vlaki družbe »Pennsylvania« imajo poleg salonskih, spalnih, jedilnih voz še vagona za pušenje in za razgled. Potnikom so na razpolago: kopalnice, brivci, pisalne mize in telefonske zveze z vsako postajo. Radijo naprave se pri ameriških vlakih niso obnesle in so jih opustili. Treba je še posebej poudariti, da so ameriške železnice: varne, hitre, komode in je takoj zveza v vsako poljubno smer.

*

Krive sodbe o živalih.

Škorpion.

Po celi Sloveniji je posebno živinorejem znan škorpion. Ob severni meji pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu so bili in najbrž so še gotovi živinski sejmi, ko so prodajali kmetje v steklenicah škorpione. Pri Sv. Duhu je bilo na prodaj tega strupenega mrčesa, kolikor ga je kedo hotel. Na škorpiona v steklenici so nalili oljčnega olja in izpostavili steklenico nekaj časa solncu. Šla je med ljudstvom govoriča, da se v steklenico zaprti škorpion s pikom sam usmrti, strup iz njegovega repa se razlije ter pomeša z oljem. Škorpionovo olje je posebno zdravilo, ako govedo piči kača, če mu oteče grlo itd.

Vera v škorpionov samomor in zdravilno moč njegovega strupa je med prostim slovenskim narodom že prastara.

Zanimivo je tudi, kaj nam vedo poročati o škorpionu razni naravoslovci in znanstveniki.

Dr. Wills je služil kot zdravnik 15 let v Perziji pri telegrafski družbi »Overland«. Čul je od Šveda dr. Favergrena, ki je bil dalje časa v perzijski službi, da si ujeti, kot raki veliki škorpioni, ki so doma v Perziji, v ujetništvu sami s pikom končajo življenje.

Dr. Willsu je prinesel nekdo prav velikega črnega škorpiona. Napravil je z opeko tlakovano ognjišče in v razdalji pol lakta od sredine je natrosil v krogu gorečega oglja. Da bi opeka ne bila na sredini prevročna, jo je omočil z vodo in nato izpustil na ognjišče v steklenico zaprtega škorpiona. Žival je tekla trikrat okrog gorečega oglenja, se ustavila na sredini, zvila rep proti glavi, se pičila in obležala pri priči — mrtva.

Naravoslovec Biddie v Madrasu v Indiji je imel velikega škorpiona pod steklenim zvoncec. Vzel je stekleno lečo, zbral solnčne žarke skozi steklo ter spekel žival na gornjem delu telesa. Kakor hitro je čutil škorpion opekline, je dvignil rep in se usmrtil z — lastnim strupom.

Od tod domneva, da je škorpion kot jetnik samomorilec.

Celo zadevo so sedaj enostavno razjasnili.

Škorpion prime sovražnika ali plen s prednjimi škarjami. Koj nato dvigne s trupom oboroženi rep preko glave in usmrti jetnika. Ako začuti škorpion v ujetništvu izredno vročino kje na telesu, je prepričan, da se ga je lotil sovražnik na dotičnem mestu. Po občutku opekline si zasadi sam strupeno želo v lastno telo in pogine.

Taka je resnica s samomorom pri slovenskih živinorejcih znanem škorpionu.

Druge živali.

Karl Hagenbek, ki se je pečal veliko z ujetimi divjimi živali, pripoveduje tole:

V kletko zaprta pisana hijena je začela lepega dne s tako naglico z zobmi česati meso s sebe, da je poginila in jej ni bilo pomoči. Časopisje je razbodbalo vest o samomoru najbolj divje zverjadi. Hagenbek povdarja sam, da so se hijeni uneli možgani, so jej radi tega utrpili nekateri deli telesa in v podivjanosti si je žival brezčutne kose mesa sama iztrgala.

Znano je tudi, kako levi, tigri in druga zverjad buta in se zaganja ob kletko, ako pride že bolj odrasla v ujetništvo. Tega ne dela iz samomorilnega namena, ampak iz hrepeneja po svobodi, za katero je ustvarjena.

V severnih krajih živi takozvani leming (vrsta miši) in po gozdovih sibirskave verica. Živalce se sčasoma tako razmnožijo, da jim postane kraj bivanja pretesen. Lepega dne se odpravijo v milijardah od starejših sorodnikov in se spustijo na potovanje. Ko pridejo do reke, jih poskače na stotisoče v vodo, utonejo in preko nagromadenih mrličev poskačejo druge živalce na — drugo stran.

To nikakor ni samomor, ampak nagon, doseči prikladen kraj za novo naselbino.

V Solutre nad francoskim mestom Lijon v dolini reke Rone so izkopal 40

tisoč okostnjakov divjih konj iz prazgodovinske dobe. Časopisje je trdilo, da so se živali usmrtille same.

Proti tej trditvi ugotavlja profesor Wiemann sledeče: Na severu v Laplan diji beži pred enim volkom zasledovalcem na stotine severnih jelenov. Ako pridrvijo na pobegu pred prepado, poskačejo eden za drugim vanj in se ubijejo.

Gotovo je tudi onih 40.000 konj nagnalo v neprostovoljno smrt kar celo krdelo jamskih hijen, ki so se podile za divjimi konji v predzgodovinskih dobah.

Koliko divjih kozlov ali koz najdemo nad najbolj globokimi prepadi poginje njih v hudi zimi od lakote. Žival izstrada in nikdo še ni trdil, da bi se bil poginjal gams od lakote v prepado.

Pri izbruhu požara se ne da živina iz hleva, posebno ovce ter svinje ne. In zakaj to? Živalim je pojav plamena, dima, vročine nekaj izrednega. Ako pa še živina vidi plamen zunaj hleva, se sploh ne da ven, ker se čuti varno edino le v hlevu, kamor se je zatekala nemoteno že dolgo.

— — —

Živimo v žalostni povojni dobi množičnih se samomorov. Brezverci skušajo upravičiti samomorilno manijo s tem, da trdijo in pišejo, da se tudi živali naveličajo življenja in si ga same prostovoljno končajo. Na zgorajnih vzgledih vidimo, kaka brezvestna izimšljotina je trditev: živali so samomorilke.

Samomor je premišljen in nasilen poseg v življenje.

Žival ima dva nagona: ploditve in samoobrambe in se niti najmanj ne zaveda, kaj in kaka je smrt!

*

Redka zbirka.

Našim čitateljem je znano, da se pečajo naravoslovci in tudi drugi bogatejši ljudje z raznimi zbirkami: metuljev, hroščev, ptičev, rastlin itd. V Monakovem na Bavarskem so odkrili te dni moža, ki poseduje v celi Evropi največjo zbirko stenice. Ni naravoslovec, ampak knjigotržec.

Stenice Monakovčana so seve nabodene na iglah in shranjene po lepih ter snažnih omarah. Opremljene so z latinskimi imeni in natančno je zabeležen tudi njihov rojstni kraj. Kralj stenice je posestnik 40.000 živalic in med temi jih je veliko takih, ki so redkost ter posebnost. Naravoslovje pozna 20 tisoč vrst stenice, bavarski knjigotržec jih pa ima še enkrat toliko in po njegovi trditvi jih je gotovo še celo trikrat toliko. Polje stenice je še presneto neraziskano.

V zbirki niso samo navadne rujave posteljne stenice, ampak tudi rumene, modre in zelene. Nekaterne vrste so opremljene z blestečim oklepom. So stenice, ki imajo na hrbtu po kačje zakrivljene črte, vse mogoče risbe, pike: bele in črne. Najbolj redka stenica je doma po pogorju Himalaja nad Indijo, je srednje velika in svetlikasta. Sploh so stenice zelo različne velikosti. Nekaterne so le neznatne pikice, druge se razvijejo v dolžino 12 cm. Velike vrste

je najti po južni Ameriki. Ako razprostre južnoameriška stenica peruti, je podobna našemu netopirju. Ugriz mršesa povzroča na človeškem telesu metja.

Stenice se ne razlikujejo le po barvi ter velikosti, ampak tudi po zunanji obliki.

Kralj stenic je lastnik štirioglate ste

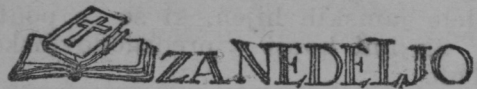
nice, druge so podolgovato okrogle kakor slive.

Ni treba misliti, da se preživljajo vse stenice s človeško krvjo. Največ teh sitnežev napade žuželke, rastline ter cvetlice.

Ena vrsta stenic plava po vodi.

Ako je tako ogromno število steničnih vrst, jih človeštvo ne bo nikdar zatrla in iztrebilo.

kega napora v službi božji, skoro vsakega premagovanja samega sebe! Slabo znamenje to! Znamenje, da je Sveti Duh še malo prevzel naše duše. Kako je treba, da v teh dnevih, ki so posvečeni Sv. Duhu, iskreno prosimo, da nas prevzame in prenovi s svojim božjim ognjem.

Andrej Bobola.

Spominski dan 21. majnik.

Narodil se je Andrej leta 1590 v pokrajini Sandomirski na Poljskem. Njegova rodbina se je vedno odlikovala s pristno krščanskim mišljenjem, zato je bil Andrej tudi globoko verno vzgojen in je kmalu kazal veliko pobožnost in vzgledno krščansko življenje. Bog ga je zato poplačal s poklicom v redovni stan. Stopil je v jezuitski red in si je prizadeval posebno za to, da bi postal v vsem podoben Kristus. Tako se ni čuditi, da je napredoval v sveti čednosti in da je kar gorel apostolske gorečnosti, ko je bil leta 1622 posvečen v duhovnika. Najprej je deloval z velikimi uspehi v Vilni za spreobrnjenje krivovercev in grešnikov. Ko je v Vilni izbruhnila kuga, je s tako požrtvovalnostjo skrbel za bolnike, jih tolažil, jim delil sv. zakramente, a jim tudi drugače stregel, da se je kuga prijela tudi še njega. A vendar ni umrl, ker mu je božja previdnost odločila še veliko nalogo in veličastnejšo smrt.

Poljska je imela takrat veliko trpeti od vpadov raznih ruskih tolp, ki so vpa dale na Poljsko in nadlegovale prebivalce predvsem radi njihove katoliške vere. Na svojih pohodih so te tolpe napadale posebno samostane in jih skušale uničiti. Morili so z veliko grozovitostjo duhovnike in redovnike, med temi tudi 30 do 40 jezuitov. V takih razmerah je deloval Andrej Bobola. Hodil je od kraja do kraja, hrana sta mu naj večkrat bila kruh in voda, prenočeval je velikokrat pod milim nebom. Bog je blagoslovil delo in žrtve svojega gorečega služabnika. Mnogo zastaranih grešnikov se je spreobrnilo, dobri verniki so hrepneli še po večji popolnosti in mnogo onih, ki so bili ločeni od kat. Cerkve, se jih je zopet povrnilo. Pri sovražnikih Cerkve pa so netili ti vspehi »lovca duš«, kakor so imenovali Andreja, veliko zavist in sovraštvo in so sklenili, da ga bodo spravili s pota. — Pridrla je zopet ruska tolpa, ki je imela nalogo, da vjame in umori Andreja. Dobili so ga na potu v mesto Janov. Najprej so ga pobili na tla, nato so ga privezali k drevesu in ga pretepali tako neusmiljeno, da je tekla kri kar v curkih na tla. Ko so si tako ohladili nad nedolžno žrtvijo prvo jezo, so ga začeli s šibami tepsti po glavi, da so se kmalu pokazale gole kosti. Takega so potem vlekli v Janov. Tam so zahtevali od njega, da odpade od kat. Cerkve, on pa je milo prosil in rotil svoje mučilce,

naj vendar spoznajo svojo zmoto in se vrnejo v kat. Cerkev. To je njihovega načelnika tako raztogotilo, da je s sabljo zamahnil po Andreju, ki se je pod silnim udarcem zgrudil na tla. Zatrjeval pa je še naprej, da je pripravljen za katoliško vero umreti. Njegovo k nebesom uprto oko je jezilo enega izmed njegovih rabljev; zato je potegnil bodalo in Andreju iztaknil oko. Toda vse to je bil šele začetek njegovega mučeništva.

Vlekli so ga nato v neko klavnico in ga raztegnili na mesarsko klop. Z baklami so mu žgali kožo na prsih in na straneh. Med krohotom so mu izrezali na glavi nekaj kože in ravno tako na rokah. Andrej je vse prenašal mirno in stanovito, iskreno je v teh mukah molil in prosil po Jezusovem vzgledu odpuščanja svojim mučiteljem. To jih je pa razjezilo do besnosti. Izrezali so mu kožo na hrbtu, v rano pa so natlačili na drobno razrezano slamo. Pod nohte na rokah in nogah so mu zabijali lesene žrebljčke, odrezali so mu ušesa in nos in skoz rano vzadi na vratu so mu iztrgali jezik. Ko so videli, da njihovi žrtvi ne bije srce, so mu zabili vanje velik žrebelj in so ga nato kakor divji začeli sekati s sabljami, dokler ni v teh neizrečenih mukah izdihnil svojo junaško dušo 16. majnika 1657.

Bog je začel svojega neustrašenega spoznavalca takoj po njegovi smrti poveličevati s čudeži. Leta 1719 so uradno odprli njegov grob. Truplo njegovo ni bilo čisto nič segnito. Medtem ko so trupla, ki so bila pozneje pokopana, že čisto razpadla, ravno tako lesene rakve, med njimi tudi Andrejeva, ni bilo na njegovem truplu opaziti še nobenih sledov razpadanja. Koža na njegovem truplu je bila še kakor sveža, udje ne kakor pri mrliču trdi, temveč gibčni. Ljudje so začeli mučenika Andreja častiti in se je na njegovo priprošnje zgo dilo več čudežnih uslišanj. Pozneje so njegovo truplo prepeljali v Potock, leta 1920 pa so ga zavlekli v nek muzej v Moskvo. Papežu Piju XI. pa se je posrečilo, da je dobil svete ostanke nazaj, ki jih je dal prenesti v Rim, kjer so sedaj dostojno pokopani v cerkvi jezuitskega reda. Leta 1853 je bil Andrej Bobola prištet blaženim in se obhaja njegov spomin 21. majnika.

Človek kar stmi nad junaštvom, ki ga je kazal blaženi Andrej Bobola v svojih nečloveških mukah. Vemo, da to ni bila samo človeška moč, temveč da je bila to pomoč Sv. Duha, kakor je obljubil Kristus: »Prejeli bote moč Sv. Duha, ki bo prišel v vas, in mi bote priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji in do koncev sveta.«

Kaj pa mi? Kako smo nepotrpežljivi že v malih križih, kako se bojimo vsa-

Nov mučeniški svetnik. Dne 21. aprila t. l. je papež Pij XI. izdal odlok, da se proglasi blaženim armenski župnik Kozma Karboniano. Ta je bil prej armenski razkolnik, nato je našel pot k katoliški edinosti, bil goreč dušni pastir in je umrl mučeniške smrti dne 5. novembra 1707. Sv. Oče je v svojem govoru povdarjal, da je bil ta mučenik nekaj časa čisto pozabljen, da je pa Bog v zadnjih časih z izrednimi dogodki pokazal svojo zvestobo napram svojemu zvestemu služabniku in poskrbel, da bo pozabljeni mučenik kmalu užival največjo slavo na svetu in da moramo tudi mi, tudi v težavah, upati na to božjo zvestobo.

Proslava Don Boska. V Rimu že delajo velike priprave za dan 2. junija, ko bo Don Bosko proglašen blaženim. V cerkvi Srca Jezusovega, ki jo je pozidal Don Bosko na željo Pija IX., bo slavnostna tridnevica. V Rimu pričakujejo za te dneve do 70.000 romarjev, večinoma bivših salezijanskih gojencev. Dne 9. junija pa bo velika proslava v Turinu, kjer je Don Bosko večinoma živel in deloval. Prenesli bodo njegove ostanke iz salezijanske misijonske cerkve v cerkev Marije, Pomočnice kristjanov, poleg materine hiše salizejancev.

Krščansko žensko gibanje. Na Nemškem so slavili dne 5. maja 25letnico nemške krščanske ženske zveze, ki skrbi za krščanskega duha med ženstvom. V Belgiji pa so te dni obhajali 10letnico krščanskega ženskega združenja, ki ga je ustanovil veliki kardinal Mercier in ki ima nalogo skrbeti v krščanskem duhu predvsem za delavske žene. Združenih je v tej zvezi nad 29.000 žen, ki v 20 odsekih skrbijo za razne potrebe delavskih žen. V Bruslju imajo 150 skupin, ki zelo živahno delujejo, imajo za delavke skupne kuhinje, jim oskrbujejo dobro berilo, posredujejo službe in delo, učijo v kuhanju, šivanju itd. itd. Krščanska ženska zveza se je ustanovila tudi na Kitajskem in izdaja svoj poseben list »Ženske pravice«, v katerem se borijo proti nečastnemu postopanju napram ženi, kakor je še na Kitajskem v navadi, proti prodajanju otrok in drugim razvadam.

Važna naloga katoličanov. Beneški patriarh je izdal povodom zlate maše Sv. Očeta pastirsko pismo, v katerem povdarja, da je ena najvažnejših nalog in dolžnosti katoličanov sedanjega časa, da sodelujejo pri dobrih časnikih in da jih pomagajo širiti. Pravi, da je to delo sedanjemu papežu zelo pri srcu in pravi nazadnje: »Zato čitajte krščanske časnike, dobre mesečnike in knjige in se držite gesla: Ven iz krščanskih hiš s časniki, ki zastrupljajo duha in srce!«

Šolska nedelja. Na Nemškem so obhajali dne 5. maja takoimenovano šol-

sko nedeljo, ko naj bi se verniki zopet spomnili na važnost verske vzgoje mladine. Nemški škofje so izdali skupni pastirski list, v katerem stavijo zahtevno po katoliški šoli in pravijo, da nikakor ni dosti, da se pusti v šoli verouk kot predmet, temveč da se mora vsa vzgoja vršiti na verski podlagi, da se otrok tako nauči in navadi živeti iz vere.

Letošnji mučenik.

Dne 14. februarja letošnjega leta je prejel v Mehiki mučeniško krono jezuit p. David Maduro Vertiz. Vstopil je v jezuitski red v starosti 25 let 31. decembra 1910. Bil je celo življenje miren ter postrežljiv mož, ki ni nikomur skrivil lasu, poln prave ter globoke pobožnosti in ponižnosti. Odlikoval se je v umetniškem goslanju in so mu bile gošči v prostem času najljubša zabava. En del učne dobe je končal v Mehiki, drugega na otoku Kuba in na Španskem.

Leta 1925 je zopet stopil na tla svoje mehikanske domovine. Eno leto po prihodu v Mehiko je ustanovil v mestu Parras deko semenišče in posvetil vse svoje moči krščanski vzgoji mladine. Marsikateri njegovih učencev je sklonil začetkom leta 1927 mladostno glavo pod meč mučeniške smrti. Pregarjanje njegovih gojencev je bilo začetek patrovega zasledovanja. Nasproti niki katoliške cerkve so razbojnali vest da je poglavar ustaje, ki je usmerjena proti obstoječi vladi. Vsi pa, ki so poznali p. Maduro, so trdili enoglasno, da je povsem miroljubnega značaja, nobeden revolucionarni duh, še manj pa sposoben, da bi bil organizator revolucije.

Ker druga duhovščina ni smela ter ni mogla ostati v mestu Parras, je vztrajal edini p. Maduro. Dobro se je zavedal, kaka kazen ga bo doletela, če ga izsledijo. S časom so se le ublažila očito proti njem naperjena preganjanja in zasledovanja. Radi navideznega pomirjenja je zapustil skrivališče in se preselil v jezuitsko naselbino, koje predstojnik je bil. Vedno bolj pogosto so zaželeli verniki njegove tolažbe ter odpomoci. Nikdar ni odbil povabila.

Na pepelnično sredo dne 13. februarja 1929 je udril naenkrat v jezuitski samostan predstojnik policije. Zalotil je patra pri opravljanju službe božje, kateri je prisostvovalo krdelce neustrahšenih katoličanov, kateri so že čakali na pepeljenje.

Patrov »zločin« je bil očividni: vršil je službo božjo na tihem kljub tozadevni vladini prepovedi, torej se mora proti njemu uporabiti smrtna kazen. Duhovnika so zgrabili, ga pahnili v ječo in ga obsodili na smrt, ne da bi se vršila vsaj na zunaj potrebna in po zakonu predpisana obravnava. Pred cevi vojaških pušk postavljen, je prekrižal mirno in udano roke na prsni. Prestal je smrt za svojo vero ter duhovniški poklic v četrtek dne 14. februarja t. l. — Ker se je mehikanska vlada prepričala, da je sama poskrbela z razglasom o usmrtitvi p. Pro za češčenje junaka vere, je postopala v tem slučaju pov-

sem drugače. Prikrila je aretacijo in ustrelitev p. Madure kolikor mogoče. Na licu mesta, kjer so ga ustrelili, so ga tudi takoj zagreblili. Gotovo bo razkrila bližnja bodočnost še marsikatero zanimivost iz življenja ter smrti najmlajšega mučenika.

Še novice.

Blagoslovitev novih zvonov v Studenicah pri Poljčanah. Pri nas je v nedeljo, dne 12. majnika, presvetli gospod pomožni škof dr. Ivan Tomažič posvetil štiri nove zvonove, dva večja in dva manjša. Nabavili so jih z vse hvale vredno vnemo župljani s prostovoljnimi darovi. Po posvetitvi je šolska deklica v daljši, lepi pesmi, zloženi od korne novinke Magdalenke, raztolmčila zgodovino in pomen novih zvonov. Milemu gospodu škofu in vsem dobrotnikom prisrčna zahvala in Bog plačaj!

Pogreb matere mnogoč. g. arhidijakona iz Konjic. Ob nepričakovano veliki udeležbi smo dne 13. majnika pokopali mater mnogoč. gospoda arhidijakona iz Konjic. Naj bo to njemu, kakor tudi njegovim bratom in sestram v tolažbo in dokaz, kako priljubljena in čislana je bila njegova mati. Spomin na ranjko pa ga vzpodbujaj, da jo posnema v njeni pobožnosti, delavnosti, skromnosti, posebno pa v ljubezni do bližnjega. Počivaj zlata duša v miru! V posebno zadovoljstvo je pa nam vsem požrtvovalnost konjiških pevcev, ki so kljub slabemu vremenu prihiteli tako daleč na pogreb. Bog jim povrni njih trud! Mi pa se jim iz srca zahvaljujemo za veliki užitek, ki so ga nam pripravili s svojimi krasnimi glasovi.

Novice od Sv. Petra pri Mariboru. Drugi del nove okrajne ceste do vrha Celestrine, ki bo skrajšana zveza Slo. goric z Mariborom, bo v kratkem zgotovljena ter je že sposobna za vozovni promet. Domačinom kakor tujcem priporočamo, da se z naprej poslužujejo le nove ceste, to velja zlasti za pešce, in da opustijo hojo čez nekdanje pešpoti čez gorice in sadonosnike, ker radi brezbriznosti pešcev trpijo posestniki, ki so žrtvovali za novo cesto svoja zemljišča, dvojno škodo. Županstvo je izdalo prepoved nadaljne uporabe starih pešpoti v bližini nove ceste. — Dekliška šola priredi prihodnji teden izlet na Ponikvo, na kraj, kjer je tekla zibelka življenju velikemu prijatelju otrok škofu Anton Martin Slomšeku. — Pretekli petek je umrl v visoki starosti bivši viničar J. Berlič. Pokopan je bil v nedeljo ob obilni udeležbi in spremstvu dveh duhovnikov.

Sv. Višarje so najvišja božja pot, kamor zahajajo Slovenci že od nekdanj. Pred vojno je bila to skoro najbolj obiskana Marijina božja pot. Vsled razmer po vojni pa je obisk te božje poti težaven. Vsako leto priredi Slovenska krščanska ženska zveza zlasti za žene in dekleta romanja na to goro, ki dosega skoro 1800 m višine. Tako se bo tudi vršilo pod vodstvom stolnega kanonika dr. Klinarja v Ljubljani romanje letos dne 3. in 4. avgusta. Vožnja

od vseh postaj v Sloveniji do obmejne postaje Kranjska gora je polovična in vsakdo kupi vozni listek na vstopni postaji sam. Za vizum in za vožnjo po laškem ozemlju se pošlje obenem z natančnim naslovom 40 Din na Prosvetno zvezo v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 5. Ker je število romarjev omejeno na 800, zato prosimo, da bi p. t. župni uradi in naše organizacije oznanili vernikom, da naj se priglasijo za to romanje do 1. junija.

NAŠA DRUŠTVA

Mladeničem konjiške dekanije! V nedeljo 26. maja se vrši na Brinjevi gori fantovski shod, ki se ga udeležijo fantje iz vseh župnij konjiške dekanije. Služba božja se začne ob 10. uri. Cerkveni govor ima dr. Josip Hohnjec, predsednik Prosvetne zveze, sv. mašo daruje m. g. konjiški arhidiakon Franc Tovornik. Po cerkvenem opravilu je zborovanje fantov. Govorijo domači fantje in govornika iz Maribora dr. V a t o v e c in I. K r o š l. Na tem zborovanju si bodo naši fantje začetni smernice k pomlajenemu družbenemu in gospodarskemu delu. Mladeniči, — pridite!

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi dne 6. in 7. julija t. l. romanje v Rajhenburg ob Savi. Polovična vožnja je dovoljena na vseh postajah od Št. Ilja, Ptuja in Dravograda proti izkaznici, katero da Krščanska ženska zveza vsakemu udeležencu proti plačilu 5 Din. Prijave do dne 15. junija in denar za izkaznice sprejema predsednica Katarina Bauman, Maribor, Cvetlična ulica 23. Odhod vlaka iz Maribora se bode pravočasno objavil v »Slovenskem Gospodarju«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prevalje. Na praznik sv. Trojice dne 26. maja obhajamo pri nas pomembno slavnost. Katoliško prosvetno društvo odkrije ta dan spomenik v svetovni vojni padlim in pogrešanim vojakom. Društvo se ni ustrašilo ne truda ne stroškov, da je zbralo potrebna sredstva, da dobe tudi naše vojne žrtve primeren, dasiravno skromen spomenik. Slavnost bo celodnevna. Ob pol desetih dopoldne bo na pokopališču slovesno odkritje z govorom, deklaracijo, petjem in slovesno sv. mašo. Popoldne ob treh je v društveni dvorani akademija. Ker še precejšen del stroškov ni krit, pričakuje društvo prav obilne udeležbe!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Benedičani in sosede, ali že veste, kaj bo v nedeljo dne 2. junija pri Sv. Benediktu? Orli in orliški krožek vprizerijo zelo lepo štiridejansko igro s petjem: »Dan sprave«. Obenem se bode vršil tudi srečolov z 250 krasnimi dobitki. Cene srečk 2 Din. Radi kupujte srečke ter se v velikem številu udeležite naše prireditve domačini in sosede! Na svidenje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Kakor je razvidno iz priprav, bo telovadna akademija orlovske organizacije res prav sijajna. 19 točk ni samo na sporedu, temveč že tudi skrbno pripravljenih. Gre torej za res! Še enkrat vse prav prisrčno vabimo v nedeljo dne 26. majnika 1929 na veselo svidenje pri gospodu Pergerju točno ob pol štirih popoldne! Bog živi!

Velika Nedelja. Orliški krožek pri Veliki Nedelji priredi na trojičko nedeljo dne 26. t. m., popoldne po večernicah, v Društvenem domu lastno orliško telovadno akademijo z

zelo peštrim sporedom. Vsi, ki cenite delo naše mladine, pridite gledat v obilnem številu to prireditve! Ne bo vam žal.

Mala Nedelja. Na trojičko nedeljo dne 26. t. m. priredita Slomškovo prosvetno društvo in Dekliška zveza proslavo materinskega dneva z mičnimi točkami (govori, deklamacijami, petjem in tamburanjem) in trodejansko igro »Mati spokornica«. Kdor ljubi svojo »zlato mamco«, bo prišel na njeno proslavo. Mamice, tudi ve predvsem ne pozabite priti na svoj časten dan! Vstopnina navadna.

Novo knjige.

Knjiga za duhovnike. V zbirki Stern und Steuer pisatelja Häringa je izšel drugi del pod naslovom »Christus und die Kirche.« Knjiga vsega izredno globoko zamišljena članke o razmerju Cerkve do Boga in do ljudi. Božje poslanstvo Cerkve dandanes najbolj napadajo in izpodbijajo sovražniki vere. Ta knjiga pa je apologija tega božjega poslanstva. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 80 Din.

»Devica Orleanska« je letos predmet velikih slovesnosti na Francoskem. Je minilo 500 let, kar je ta priprosta deklica rešila Francosko, nato pa morala zgoreti na grmadi. Vse njeno življenje je popisano v lepi knjigi z večbarvno naslovno podobo Device Orleanske. — Knjiga stane samo 8 Din, s poštnino 9.50 Din, in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Imate »Dom«? — »Gorje, kdor nima doma«, je dejal slovenski pesnik. To pa nam je v izredno lepi kmetski povesti »Dom« popisal pisatelj Keller. Knjiga je vzbudila med kmetiskim ljudstvom živahno zanimanje. Človek jo čita kakor da bere o sebi. Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 22 Din, vezana 35 Din.

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 18. majnika so pripeljali špeharji na 46 vozeh 112 zaklanih svinj, kmetje 13 voz krompirja, 12 vozov sena, 4 voze otave, 5 vozov slame in 8 vozov škopa. Svinjsko meso je bilo po 15—27.50 Din, krompir po 2—2.50, seno po 200—225, otava po 215—225, slama 80—90 in škop komad 2—2.25. Čebula je po 4 Din. Pšenica 3, rž 2.50, ječmen 2.25, oves 1.50—1.75, koruza 2.50 ajda 2, ajdovo pšeno 5—6, proso 2.50, grah 14 Din. Kokoši so po 35—45, 1 par piščancev 50—90, race 25—40, gosi 75—80, puran 80—140, domači zajci 5—20, kozlič 80—90 Din, Karfijola po 5—15, česen 16—20, kislo zelje 5, kislja repa 2, glavната solata 12—14, jabolka 6—10, suhe slive 10—12, mleko 3—3.50, smetana 12—14, surovo maslo 40—44, jajca 1—1.50, med po 18—20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 14. majnika 1929. Prignanih je bilo 9 konj, 15 bikov, 130 volov, 365 krav in 11 telet, skupaj 530 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 9.50 do 10.15 Din, poldebili voli od 8.50 do 9 Din, plemenski voli od 8 do 8.50 Din, biki za klanje od 7.25 do 9.50 Din, klavne krave debele od 7 do 7.75 Din, plemenske krave od 6 do 7 Din, krave za klobasarje od 5 do 5.50 Din, molzne krave od 6.50 do 7.50 Din, breje krave od 6.50 do 7.50 Din, mlada živina od

7.50 do 9 Din. Prodanih je bilo 325 komadov, za izvoz v Avstrijo 18 komadov, v Italijo 56 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejsem dne 17. majnika je bilo pripeljanih 427 svinj in 2 kozi, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 100 do 125 Din, 7—9 tednov stari 225—250 Din, 3—4 mesece 350—450 Din, 5—7 mesecev 480—550 Din, 8—10 mesecev 580—750 Din, 1 leto stari 1000—1200 Din, 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 koza 250 Din. Prodanih je bilo 318 svinj in 1 koza.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 1 kg od 12 do 18 Din, telečje meso od 15 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 27.50 Din.

Dunajski prašičji sejsem. (Poročilo tvrdke Edvard Saborsky in Co., Dunaj). Prignanih je bilo 8464 pršutarjev in 2641 špeharjev. Iz Jugoslavije 144 pršutarjev in 1312 špeharjev. — Cene: špeharji: najboljši 2.60, I 2.45—2.55, II 2.40—2.42, kmetski 2.45—2.60. Pršutarji najboljši 2.80, normalni 2.30 do 2.70. Trgovina je bila zelo živahna, pršutarji za 20 grošev dražji, špeharji pa začetkom za pet grošev dražji potem pa je cena ostala enaka ceni prejšnjega tedna. Prihodnji sejsem bo danes v sredo dne 22. maja 1929.

Ževinski sejsem v Sv. Urbanu pri Ptuju se vrši dne 25. maja t. l.

*

Gospodarska obvestila.

Za vinarski kongres in za občni zbor Vinarskega društva za Slovenijo v Krškem, ki se vršita v dneh 25., 26. in 27. majnika t. l., je polovična voznja dovoljena za osebne in brzovlake, izvzemši orient-expres, za čas od 22. do 30. t. m. Vsak udeleženec vzame na svoji domači postaji cel vozni listek, žigosan z mokrim žigom dotične postaje. Ta vozni listek velja tudi za povratek, če se izkaže s potrdilom, da se je udeležil kongresa in občnega zboru. Radi tega voznega listka na postaji Videm-Krško ne oddajte, na občnem zboru pa zahtevajte tozadevno potrdilo. Razpored tega kongresa je bil objavljen v dnevnem časopisju in v društvenem glasilu »Naše gorice«. Vinogradniki, udeležite se vinarskega kongresa in občnega zboru Vinarskega društva v obilnem številu!

Znižana trošarina na žganje. Ministrstvo financ je izdalo obvestilo, da je ministrski svet na predlog ministrskega predsednika trošarino na žganje znižal od 18 Din na 14 Din za hektolitersko stopnjo, in sicer z veljavo od 15. aprila t. l. Ministrski predsednik general Peter Živkovič se je na svojem inspekcijskem potovanju po Srbiji prepričal, da je od uveljavljenja novega trošarinskega zakona trgovina z žganjem v Srbiji popolnoma zastajala. Z ozirom na slabe letine pa je potrebno, da se letos promet žganja vzdrži na prejšnji višini ter da se po možnosti poveča. Vsled tega je bilo potrebno znižanje trošarine na žganje.

Občni zbor Hmeljarskega društva v Žalcu. Dne 26. maja t. l. se bode vršil občni zbor Hmeljarskega društva v Žalcu. Ker se do danes še ni nič pozitivnega glede signiranja hmelja sklenilo, pa bodisi obvezno ali samo fakultativno, naj mi bo dovoljeno na nujnost te rešitve opozoriti. Hallertau je svoje naše sade povečala, kupci (pivovarne) od klanjajo nesigniran hmelj vsled znane manipulacije z mešanjem hmelja, v bo

doče bo sploh se s signiranim hmeljem mogoče kupčije sklepati in prav zato je sedaj zadnji čas, da se na občnem zboru to silno pereče vprašanje načne, če hočemo letos naš hmelj prodati. Jaz grem v vsako stavo, da bodo kupci zahtevali signirani hmelj in radi tega se naj na občnem zboru vse potrebno ukrene, da ne bodo hmeljarji pri prodaji zadrževani in naj se uredi tako, da bodo vse podružnice imele zadostno število listin (certifikatov) na zalogi in ob enem naj si vsaka podružnica izvoli komisijo treh članov za signiranje hmelja, ker če bi se hmelj mogoče samo v Žalcu signiral, bi bilo to izključeno, da bi se to ogromno delo zamožilo samo v Žalcu izvesti. Postala bi panika in zmešnjava, kakor v babilonskem stolpu in posledica bi bila ta, da bi ostal hmelj neprodan. Imamo že razne hmeljarne, vsaka taka naj bo pooblaščen, da sme hmelj po predpisih signirati. Podružnicam, kjer ni hmeljarne, je dovoljeno, da izdajo potrdilo, da je hmelj iz njenega okoliša, navesti je ime producenta ter ime kupca v svrsto kontrole, nakar ima kupec na prostu, katere hmeljarne se hoče poslužiti ali pa tudi za to, če ne bi producent zamogel svojega hmelja prodati, da si pusti njegov hmelj hitro signirati ter ga potem lahko odpošlje sam, kamor mu drago in da misli, da ga bo lahko prodal. V eni sami hmeljarni je to popolnoma nemogoče in je potrebno, da se o tem že sedaj kaj ukrene. To so le glavni obrisi, kateri naj se pri zborovanju opilijo. — Č.

Velika, nepočtena manipulacija z mešanjem hmelja odkrita — se je poročalo, da pa ne bo kake zamenjave s firmami, ker so si v imenih podobne, naj služi kot pojasnilo: Hmelj je mešala firma Jakob Kann, koji lastniki so: Karl in Willi, Berlin. Pri nas dobro poznamo tudi gospoda Kohn, zastopnika firme Sigmund Kohnstamm; ta gospod Kohn in njegova firma Sigmund Kohnstamm so v vsakem oziru vrlo reelni in vsakega priporočila vredni gospodje, kar naj služi v vednost.

Zgodnji roj. Za druga leta ne, a kljub letošnjemu slabemu spomladanskemu vremenu je dobil zgoden prvi roj dne 9. maja 1929 Zdravko Sagadin, kmet in gostilničar v Sestrzah pri Majšpergu.

Prvi roj. Mlada in navdušena čebelarja Franc in Slavko Lekše v Mozirju sta dobila v nedeljo dne 12. majnika lep močen prvi roj, kar je za tukajšnji kraj in posebno z ozirom na letošnjo zakasnelo pomlad vsekakor zgodaj. — Naj jima donese obilo medu!

Podružnica Sadjarskega društva v Križevcih pri Ljutomeru se Hranilnici in posojilnici v Križevcih najuljudneje zahvaljuje za velikodušni dar 1000 Din za prispevek k društveni škropilnici. S tem velikodušnim darom je pač pripomogla k veliki izboljšavi narodnega gospodarstva. — Odbor.

»Flugs« patentirane kose s kosirjem. Zahtevajte prospekte in navodila brezplačno. Iščem zastopnike in prodajalce v vsakem kraju proti visoki proviziji. Generalno zastopstvo za SHS: Josip Videmšek, Maribor, Koroševa ulica št. 36.

Na letošnjem IX. pomladanskem velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 9. junija bo zopet zastopano naše pohišteno mizarstvo v širšem obsegu. Pohišteno mizarji iz Ljubljane, Št. Vida in Vižmarjev bodo imeli priliko pokazati svoje zmožnosti in napredovanje v izdelovanju pohištenega mizarstva, kakor: v raznih interieurih, oblikah arhitekture, tehniško konstruktivnem izdelovanju, kombiniranju lesa in lužila itd. Razstava bo nudila vsakemu možnost, da zadosti vsem svojim zahtevam na polju umetnosti in solidnosti, ker bo razstavljeno blago po hvalljivosti prvovrtnosti, cene pa priznane vse skozi konkurenčne. Opozarja se torej, da vsak obiskovalec letošnjega pomladanskega velesejma uporabi to priliko in si temeljito ogleda pohišteno razstavo v paviljonu »E«.

*

Proti preveliki trošarini na vino.

Na zborovanju Glavne zadružne zveze in raznih zadružnih organizacij v Beogradu 13. maja je bila sprejeta tale spomenica, ki je bila izročena finančnemu ministru:

Po novem trošarinskem zakonu je povišana dosedanja državna trošarina od 35 na 100 Din za 1 hl vina. K temu pride oblastna trošarina za celo državo, približno 50 Din za hl, dočim so občine pooblaščenice, da lahko pobirajo 50 do 100 Din za hl. Ker je finančno stanje posameznih občin zelo slabo, je gotovo, da se bodo tega zakonskega do ločila čim bolj poslužile in bo tako hl vina obdačen s približno 250 Din trošarine.

Radi tega Glavna zadružna zveza g. ministra opozarja na to-le:

V mnogih krajih bi bili naši vinogradniki zelo srečni, ko bi mogli svoje vino prodati hl za 250 Din. Pomislite je, da naši vinogradniški kraji predstavljajo takozvane pasivne kraje. Noben kmetijski pridelek v naši državi ni tako obdačen kot vino. Pridelovalni stroški za vino se iz leta v leto višajo. Cene za vino pa padajo, ker smo izgubili tudi zunanja tržišča, pa tudi notranji konzum je padel. V kletih nekaterih vinogradnikov se nahajajo neprodane tolake količine vina, da so prišli v velike finančne težave. Zlasti pa bi bilo uničujoče, če bi se nova trošarina popolnoma uvedla, ker bi konzum v notranjosti še nadalje padal. Izvozna premija 50 Din za hl ne bo pomagala, ker so vsa inozemska tržišča za svoje potrebe založena, v ostalem je pa itak borba sama na sebi že težka. Zvišanje trošarine na vino ima lahko najslabše posledice. Od nje bode odvisno okrog 100.000 članov družin.

Zato je zadružništvo mnenja, naj se pristopi k reviziji tega zakona. V kolikor se bo novi zakon izdeloval, prosi zadružništvo, naj finančni minister za sliši mnenje zadružništva.

Dr. med Klara Kukovec se je vrnila in ordinira zopet: Krekova ulica 18 I, Maribor. 633

Maribor. Strašen udarec je zadel družino občinskega svetovalca in trgovca Janko Tavčarja v Mariboru. Soproga Josipina je že delj časa bolehal na živcih. V soboto dne 11. maja zvečer okoli 9. ure je odšla od hiše in se je z dravskega mostu spustila v Dravo. Ljudje, ki so tedaj bili na mostu, niti niso mogli priskočiti, da bi jo zgrabili. Padla je z velike višine v reko. Sirota je v deročih valovih kličala na ves glas in klicala na pomoč, pa je bila rešitev nemogoča. Predno je rešilni oddelek bil obveščen in so ljudje prišli s čolni za njo, je sirota v bližini železniškega mostu že utonila. Ljudje so na obeh straneh Drave slišali in opazovali, kako se žena bori z valovi, a nihče je ni mogel rešiti. Mrtvo truplo je Drava vrgla na suho blizu Sv. Marka niže Ptujja, odkoder so ga pripeljali v Maribor. Na dan nesreče soprog niti ni bil doma. Bil je na posestvu pri Vitanju. Pogreb rajne se je vršil ob veliki udeležbi v sredo dne 13. maja. Cel Maribor je čutil s težko prizadeto Tavčarjevo družino. — Mestna občina je v seji občinskega sveta dne 15. maja oddala dela za zgradbo novega kopališča ob Dravi na Felberjevem otoku. Stavbena dela je dobila tvrdka Jelenc in Šlajmer, mizarska Potočnik, kleparska Karba, steklarska Kovačič, slikarska Holzinger, pleskarska Škof, lončarska Heričko. Delo mora biti deloma izvršeno že do dne 1. julija. Radi tega bodo podjetniki izvrševali delo noč in dan. Napelje se do Felberjevega otoka električno, da bo svetila delavcem pri nočnem delu. — Pri mestnem pogrebnem zavodu so se dogodile nerednosti. Revizija je pokazala, da nekateri nastavljenici mestnega pogrebnega zavoda niso vpisovali in odrajlali vseh vplačil in dohodkov. Menda znaša manjkajoči znesek okoli 150.000 Din. Zadeva je v strogi preiskavi. — Ljudje zadnji čas zelo umirajo. Ali so to posledice silnega mraza po zimi ali kaj? Zdravniki imajo mnogo posla. — Na razna vprašanja odgovorjamo, da dobro znani zdravnik dr. Alfonz Wankmüller ordinira vsak dan v hiši Spodnještajerske ljudske posojilnice na voglu Gosposke ulice in Ulice 10. oktobra v I. nadstropju. Zjutraj začne zdraviti že ob 7. uri. Sicer se ga pa dobi vsak čas na stanovanju v hiši mestnega električnega podjetja v Frančiškanski ulici. — V enem tednu je nad 10 oseb vložilo prošnje za zgradbo stanovanjskih hiš. Ljudje se bojijo, da bi bili na zimo brez stanovanj in radi tega hitijo z zgradbo novih hiš.

Št. Danijel nad Prevaljem. Na Križevu popoldne smo tukaj položili v prerani grob Likebovega Nanta, posestnika Likebove kmetije v Belšaku. Pred enim letom mu je umrla mati, po kateri je prevzel posestvo. Ravno eno leto je bil gospodar, ko mu je nemila smrt utrgala nit življenja, da je moral leči v prerani grob. Dasi že nekaj časa bolehen, vendar ni bilo misliti, da bo moral tako kmalu umreti. Toda zadnji čas se mu je jelo hitro slabšati in umrl je v najlepši moški dobi, star 43 let. Bil je veselega značaja, vedno je prepeval in bil s svojim lepim glasom daleč naokrog poznan. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb, ko se je zbralo ljudstva od blizu in daleč da ga je spremilo na njegovi zadnji poti k Sv. Danijelu. Ob odprtem grobu mu je domači moški pevski zbor zapel ganljivo žalostinko v slovo, ker je v življenju vedno tako rad prepeval. Tudi gospod župnik je izrekel nekaj ganljivih besed, kako je bil rajni priden pri delu in se trudil za povzdigo kmetije, a zraven pa bil vedno vesel in prepeval, bil je tako blagomilega značaja, zato ga ohranimo v blagem spominu, on pa naj v miru počiva!

Marenberg. Samota, mir in nepokvarjena narava imajo čudovito moč do človeškega duha, v njih išče danes človek razvedrila in to-

lažbe. Zaduha soba, tovarniški dim, cestni prah in ropot, politika, strast in prepričanje duha moré in tlačijo, zatorej pridi vrh planin, nižave sin, zlasti v tem prelepem pomladanskem času, v lepo dišečem zelenem majniku! To resnico je spričala nedelja dne 12. majnika pri Sv. Pankraciju na Radelju. Vzlic skrajno neugodnemu vremenu se je zbralo tam precejšnje število ljudi od obeh strani državne meje, prišlo je tudi iz Maribora mnogo izletnikov planincev, ki so zapeli nekaj lepih pesmi. Da ni bilo dežja, bi bil naval ljudstva naravnost ogromen. Radi čudovito lepega razgleda sta Radelj in Kozjak resnično mikavnejša nego Pohorje. Le žal, da letos dne 12. majnika pri Sv. Pankraciju ni bilo razgleda, ki je tam sicer tako lep in obesežen, gosta megla je zagrinjala pogled. — God sv. Ivana Nepomuka se je dne 16. majnika obhajal pri Sv. Janezu, veliki cerkvi ob pobočju Radelja, prav lepo in veselo. Stari kraji, stare navade dobivajo zopet staro veljavo.

Sv. Urban pri Ptujju. Pretekli teden je bil teden nesreč za urbansko faro. V ponedeljek 6. majnika je moral Anton Krajnc, posestnik v Ločkem vrhu, zaklati mlado, najlepšo kravo. V torek jutro okoli 7. ure pa je izbruhnil požar pri Alojziju Flegariču, posestniku na Derstelji. Vkljub vsej pomoči in ker je bilo vse slamo krito, se zaradi močnega vetra ni dalo nič rešiti. Pogorela je do tal hiša in gospodarsko poslopje z vsem inventarjem razen nekaj malega obleke. Veter je s tako silo nastopil, da je po pretreku par minut začela goreti skoro 10 minut oddaljena hiša Jožefa Tenšek, kamor je veter zanesel žareče utrinke. Imenovani si je komaj pred par meseci kupil to posestvo. V četrte ure oddaljeni vasi Vintarovci so ljudje strehe branili pred gorečimi utrinki in hiše izpraznovali. Bilo je nekaj groznega videti, kako se je veter igral s plameni! Obse priporočata, da njima dobri ljudje pomagajo, da prideta zopet k svojim domom. — Sredo jutro pa se je obesil Anton Veršič, posestnik v Svetincih. Prejšnji dan se je ponesrečil pri vožnji gnoja edini sin in to je poginulo 74letnega starca, da si je v zmedenosti duha končal življenje.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Najboljši nas zapustčajo! S to mislijo v srcu smo stali potrpi ob odprtem, s prvim pomladnim cvetjem posutem grobu, kamor smo poizli telesne ostanke predobre, zveste hčerke Marijine, Marije Pivavec iz Bolehnečic. Dobri Bog jo je poklical k sebi prvo soboto majnika po kratki mučni bolezni pljučnici, v 42. letu starosti. Z njo je izgubila zlasti Marijina družba nad vse delavno in požrtvovalno namestnico, ki je vedno prav priano in v veseljem prinašala cvetja prekrasnih šopkov. Še osem dni pred smrtjo je zadnjič okrasila oltar svoji nebeški Materi v domači cerkvi. Zato nas je njena kratka bolezen in nagla smrt neizmerno presenetila. Toda misel, da ni prišla praznih rok pred božji presto, nas tolaži in daje upanje, da obhaja pri svoji zaveznici v družbi Marijinih otrok večni majnik neminljive sreče in rajske blaženosti. Počivaj v miru do svidenja nad zvezdami!

Spuhlja pri Ptujju. Prostovoljno gasilno društvo v Spuhlji pri Ptujju priredi na telovsko nedeljo dne 2. junija slovesno blagoslovitev nove motorne brizgalne z veliko vrtno veselico in tombolo s pestrim sporedom. Pokomboli se prične velika vrtna veselica s prosto zabavo in slično, pri kateri bode sodelovala godba na pihala. Točilo se bode pristno haloško vino ter sveže pivo, za jedila bode preskrbljeno. Ker je čisti dobiček tombole in veselice namenjen za odplačilo motorne brizgalne ter gasilnega orodja, vabimo k obilni udeležbi vsa gasilna društva, kakor tudi vse prijatelje gasilstva. V slučaju slabega vremena bo blagoslovitev, tombola in veselica prihodnjo nedeljo dne 9. junija. — Odbor.

Očeslavci. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi na dan 2. junija vrtno veselico s tombolo pri Antonu Mlinariču v Stavešincih.

Dobitkov bo veliko in lepih. Tablice komad po 3 dinarje. Vabimo občinstvo ter vsa sosedna društva na obilen obisk, da ob priliki razvedrila tudi žrtvujete nekaj za dobrodelne namene. — Odbor.

Slov. Bistrica. Dne 13. majnika se je v Slov. Bistrici poročila Jurčič Julijana, vrla Marijina družbenka iz Kovačevasi, z Rak Štefanom iz Laporja. Na gostiji se je nabralo za preslikanje župne cerkve 110 Din. Vsem, ki so prispevali, najiskrenejši: Bog plačaj, novoporočencema pa želimo obilo božjega blagoslova v novem stanu!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Na binkoštno nedeljo je bil slovesno blagoslovljen križ obče spoštovane in priljubljene družine Kramberger. Znamenje križa sta postavila starša v spomin in zahvalo, da se je vrnil pred leti iz svetovne vojne srečno njuni sin Franc. Ob priliki blagoslovitve so nabrali 110 D za mariborsko bogoslovje!

Sv. Trojica v Slovenskih goricah. Prvič po prevratu se je zgodilo, da so prišli pretekli teden na romanje k Sv. Trojici Avstrijci in sicer iz Strassa. Nazadnje so bili tukaj l. 1917. Radi vizuma in prestopa čez mejo jim niso delali ovir ne avstrijske in ne naše oblasti. Kakor znano, je prihajalo pred vojno vsako leto v procesijah vse polno Nemcev k naši romarski cerkvi. Tudi sedaj smo lahko mnenja, da bo nemških romarjev vsako leto več.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na gostiji gdč. Alojzije Topolnik in gospoda Alojza Gomzi v Selščih so nabrali gostje na pobudo g. Alojzija Neudauerja trgovca v Gornji Radgoni, za Dijaško kuhinjo v Mariboru 94.60 Din. Vsem darovalcem najlepša hvala!

Kapela pri Radencih. Dne 12. t. m. sta sklenila medsebojno nerazločljivo zvezo vrla mladenka Marijina družbenka Anica Rautarjeva iz Turjanskega vrha s pridnim, dobrim mladeničem Ivanom Merčnikom, strojnikom v zdravilišču v Radencih. Na veseli gostiji so svatje darovali za Dijaško kuhinjo v Mariboru 100 Din. Vsem dobrosrčnim darovalcem tisočeri: Bog plati! Novoporočencema pa obilo sreče v novem stanu!

Polenšak pri Ptuj. Pretekli teden smo položil v svež grob na našem pokopališču mladega moža, očeta in gospodarja Tomaža Janžekoviča iz Hlaponec. Rajni je bil miren, pošten in skrben ter skozi več let pokopič na domačem mirodvoru, kjer je skrbel za lep red. Ni se ustrašil nobenega dela, ne truda. Marsikateremu sofaranu je v teh letih izkopal grob — a sedaj smo drugi njemu — seveda še tako preranoga. Zadnji čas je bil tudi dveh občin mrliški oglada. Kar nenadoma pa je v najlepši moški dobi končal življenje. Star pregovor pravi, da nesreča nikdar ne počiva; in da ne vemo ne dneva ne ure, ko nas kliče Gospod, se je to pri rajnem v polni meri uresničilo. V sredo zjutraj je odšel zdrav in vesel pomagat kopač šoder svojemu sosedu, a proti večeru, ko so že dokončevali delo, se je utrgala plast kamna in zemlje precej visoko nad njim in se zrušila ravno na njega, ga zasula in tako nesrečno pobila, da je ostal na mestu mrtev z zlomljenim prsnim košem, glavo, eno roko in nogo. Pri tako nevarnem delu bi pa bilo tudi od ljudi zahtevati večje pazljivosti in treznosti. Pokojnika je spremljalo na njegovi zadnji poti obilo ljudi, a smemo reči, da nobeno oko, tudi trdih mož, ni ostalo suho ob pogledu na ubogo žalujočo ženo in osiročete majhne otročiče. Dragi Tomaž, počivaj v miru, ostalim sirotam pa naše sožalje! — Tri dni zatem pa smo že zopet imeli pogreb dvehletnega otroka Florijančičevega iz Lasigovec. Prav pogosto se torej oglašja smrt sedaj tudi pri nas in neizprošno kosi, ne glede na starost ali mladost!

Št. Janž pri Velenju. V času najlepše se razvijajoče narave smo pokopali dne 10. majnika v najlepši dobi življenja, komaj 39 let staro gospodinjino in mater Cecilijo Golob, p. d. Lahovko, v Pirečici. Zavratna jetika ji je izkopal prezgodnji grob, ne oziraje se na č osiro-

telih, deloma še nedoraslih otrok. Tretjeredniki so spremili svojo sestro z gorečimi svečami in v mnogem številu k zadnjemu počitku; tudi drugih sočustvujočih pogrebcev se je mnogo nabralo. In prav veliko se je tudi molilo. Prav lepi in krščanski pogreb je bil to. Ljubi Bog in sočutna ljubezen občanov naj tolaži globoko potrtega moža in žalujoče otroke, rajni pa se razcvitaj lepši, večni majniki!

Gornjigrad. Letošnja pozna pomlad je končno tudi pri nas razgrnila svoj pisani šotor. Naglo skuša dohiteti svojo zamudo: kakor na povelje pravljíčne kraljice vstaja izpod njenih rok zelenje in cvetje, se razgrinja po dolini in hiti višje in višje, k vrhu Menine in tja do »spečega meniha« Rogatca. Zrak je nasičen dišav in solčni žarki se razposajeno veselijo zmage nad snegom in zimo. Ej, lepa je pomlad v gornjesavinjskih dolinah, lepša ko kjersibodi! — Celo mrtvaški zvonovi v teh dneh pojejo nekam mileje, rahleje. In pojejo že skoro cel teden. Kar štiri mrliče smo imeli v enem tednu, kar je pri nas nekaj redkega. V petek dne 10. majnika smo pokopali županovo ženo Kristino Mermal. V soboto pa so prinesli možje od Križa sem k zadnjemu počitku spoštovano Brglezovo mater. Dolga vrsta pogrebcev za njeno krsto, poslovilne besede č. g. dr. Aleksiča ob grobu in solze v očeh navzočih so pričale o priljubljenosti te izredno vrle krščanske matere in gospodinje. Isti dan je bil pokopan tudi Janez Podlinšek, na mrtvaškem odru pa še leži, kot to pišem, Ana Krebs. — Še tole iz Gornjegograda: Dne 13. t. m. je vprizorilo tukajšnje Kat. prosvetno društvo petdejansko dramo »Lepo Vido« pod režijo požrtvovalnega Jamskega Matije, ki je znan kot spreten igralec in navdušen naš društveni delavec. Igra je za naše razmere dobro uspela in napravila na vse globok vtis. Tudi obisk je bil dober; med drugimi nas je počastil tudi gospod srezki poglavar. — Škoda, da v Gornjemgradu ni kake večje dvorane s stalnim odrom za take in podobne prireditve. V graščini je sicer lepa dvorana, ki pa sameva tam v II. nadstropju in se je silno težko povzpeti do nje. Pa ne mislimo reči s tem nič huđeegal!

Križ pri Gornjemgradu. Umrla je po dolgotrajni in mučni bolezni v 71. letu vdova, posestnica Marija Miklavc-Berglez. Rajna je bila verna in vzorna gospodinja, dobra žena in mati, gostoljubna in radodarna za reveže. Bodi ji zemljica lahka, odpočivaj po trudu in trpljenju!

Jurklošter. Na kvaterno nedeljo bo pri podružni cerkvi sv. Trojice, župnije Jurklošter, sv. opravilo ob desetih z običajno procesijo. Vabijo se vsi okoličani k obilni udeležbi! Oferbo za novi zvon.

Sv. Jedert nad Laškim. Žalostno so brneli naši zvonovi na sicer vesel praznik Vnebohoda. Spremili so s svojo pesmijo k večnemu počitku 64letno Heleno Golouh, po domače Sadovšico, kmetico iz Rečice, verno ženo usmiljenega srca, ki je po kratki bolezni zapustila moža in sina. Na sedmini so pogrebci zbrali 110 Din za novo marborsko bogoslovnico, z željo, da bi tudi Helenina duša po bogoljubnem življenju obhajala radosten vnebohod.

Globoko pri Beržicah. Dne 17. majnika je umrla po precej kratki bolezni Nežika Cizal, katera je morala zapustiti že v zgodnjih letih tukajšnje življenje. Bila je naročnica »Slov. Gospodarja«. Bodi ji zemljica lahka!

Eving, Westfalsko, dne 12. majnika 1929. — Dne 28. aprila t. l. smo praznovali v Evingu blagoslovljenje nove zastave slovenskega katoliškega društva sv. Barbare. Bila je prav lepa slovesnost. Popoldne ob pol dveh smo imeli v farni cerkvi slovesno službo božjo in blagoslovljenje zastave. Blagoslov je opravil preč. gospod duhovni svetnik I. Kalan in asistiral sta č. gg. Tensundern in Fischer. Po blagoslovitvi smo imeli kratek spreved po koloniji do društvene dvorane, kjer so bili govori preč. gospodov in mali teater in izreden ples malih

deklíč. Počastilo nas je s svojim obiskom deset sosednih bratovskih društev s precejšnjim številom. Tudi nas je v društveni dvorani počastiti gospod župnik Peters obiskal in nas je prav ginljivo opominjal, da se cerkve in njenih naukov držimo in razumemo med seboj, kar nam je zelo potrebno, ker če ni sloge, je vsaka reč zastoj. S hvaležnostjo se zahvaljujemo vsem preč. gospodom duhovnikom in sosednim društvom, ki so nam pomagali ta lep dan proslavljati! Tudi se moramo pristrčno zahvaliti botru in botri, gospodu Karlu Becke in gospej Mariji Regul, ki sta nam tudi gmotno mnogo pomagala. Najpristrčnejša hvala pa naj doni našemu prezesu preč. gospodu vikarju W. Fischerju. On se trudi in ubija za nas, da bolje ne more, iz ljubezni do nas in da nas vsprodbuja in podučuje. Naučil se je slovenskega jezika in nam je vedno v vseh rečeh praviljen pomagati, oh, da bi se tudi mi malo več in večkrat spominjali njegovih zaslug na pram nam! Živeli vsi naši dobrotniki!

Izjava. Podpisani Jakob Lisnik, p. d. Gabernik v Jamnci, občina Sv. Daniel pri Prevaljah, izjavljam, da nisem nikdar in nikoli v nobenih zadevah plačnik za mojo ženo Marijo Lisnik, kar naj zadostuje za vsakogar. 644

Mlinarskega pomočnika rabim za takoj, trajnega, treznega in zanesljivega. Alojz Kupec, mlin, Sv. Pavel pri Preboldu. 643

Šivalni stroj Singer se proda: Maribor, Meljska cesta 3, Maribor. 642

ZA RAZVEDRILLO

Umljivo. Učenec prinese na policijski urad veliko usnjato možnjo, katero je bil našel. Ker je možnja prazna, vpraša komisar dečka: »Kako je mogoče, da bi bila tako velika in močna možnja docela prazna? Kje si jo našel?« — »Našel sem jo v davkariji« in takoj je verjel gospod komisar, da je našel prazno.

Usodni nahod. Višji državni pravdnik pride v jetnišnico ter vpraša nekega jetnika: »Kaj pa je tebe spravilo v ječo?« — Jetnik: »Nahod.« — Državni pravdnik: »Kaj? Nahod te je spravil v ječo?« — Jetnik: »Da, gospod! Imel sem silen nahod in ravno, ko sem lezel skozi okno v notarjevo stanovanje, sem moral kihnuti; to je vzbudilo gospoda, ki me je ujel in spravil semkaj.«

Gost (že precej vinjen): »Ali meni se zdi, da sem imel seboj palico!« — Krčmar: »O, to ima vaša žena, ki vas čaka pred vežo.«

Židovska radodarnost. Bogat židovski milijonar je kupil graščino. Njegov oskrbnik je prišel k njemu in rekel: »Gospod, led na graščinskem ribniku je že dovolj debel. Kaj naj storimo z lanskim ledom, katerega je še mnogo v ledenici?« — »Razdelite ga med uboge ljudi!« je odgovoril žid.

Županova rzsodba. V neki vasi so si napravili novo korito za napajanje živine. Korito so napolnili do polovice z vodo in ga potisnili do polovice v to pripravljeno dolbino v zidu. Kmalu so se nekateri kmetje začeli pritoževati,

da je korito pregloboko v zidu, da ne more govedo poriniti tako daleč glave, da bi se napilo. Župan je sklical vaško komisijo, potisnil glavo do korita in zmagonosno zaklical komisiji: »Prepričaj sem se na svoji glavi, da je korito dovolj prostorno tudi za največje govedo!«

V zakonu. Star samec: »Kako sem vesel, da se mi ni treba izgovarjati, če pridem pozno zvečer domov. Kaj pa ti svoji ženi rečeš ako prideš pozno?« — Mož: »Jaz veliko ne govorim. Rečem samo »Dober večer!« in vse drugo pove ona sama.«

Pri izkušnji. V neko zakotno vas pride šolski nadzornik preiskušat šolsko mladež. Prvo vprašanje stavi učitelj Časlovi Zorki in sicer: »Povej, Zorka, kako pravimo temu-le gospodu tukaj?« — Dekle molči. — »Ali, Zorka, bodi no, to boš pa vendar ja vedela, kako se imenuje tisti, ki druge izkuša?« — In Zorka odpre svoje rudeče ustnice in reče: »Izkušnjavec!«

Na trgu. Jud je razložil na trgu svojja čudotvorna zdravila. Držal je v roki stekleničico in vpil: »Poglejte, ljudje božji, to učinkuje proti vsakemu krču,

revmatizmu in božjasti; še sam sem si nadrgnil danes glavo z njim! — Med gnječo pa pomėžikne sosed sosedu: »Saj sem vedel, zato pa vpije, kakor bi ga iz kože deval!«

Občudovani konj. Daljni znanec: »Slišal sem, da imaš jako lepega konja naprodaj, pokaži mi ga no!« — Kmet: »Da, lep je zares ta moj »Madžar«, lep, celo tuji gospodje si ga hodijo ogledovat in ga bi radi!« — Daljni znanec: »Tako, tako, častitam! Kateri gospod pa ti ga je hotel zadnji odkupiti, saj mi boš to povedal, kaj ne da?« — Kmet: »E, no, konjski klobasar!«

Bolniki čitajte!

Ravnokar je izšel en poučljiv spis. V njem se razpravlja o vzrokih, nastanku in zdravljenju živčnih bolezni.

Jaz pošljem vsakemu ta evangelij o zdravju popolnoma zastonj, ako piše na spodaj stoječi naslov.

Tisočera zahvalna pisma dokazujejo edino obstoječi uspeh neumornega vestnega preizkovalnega dela za dobrobit trpečega človeštva, kdor spada k tej

veliki množini

živčno bolanih

kdo trpi na raztresenosti, tesnobnem čutu, slabem spominu, glavobolu, brezspančnosti, motenju prebave, preobčutljivosti, bolečinah v udih, na splošni ali deloma telesni slabosti ali na drugih neštetihi pojavih

mora mojo tolažilno

knjižico dobiti.

684

Kdor jo pozorno bere, bo dobil pomirjevalno prepričanje, da se najde navadna pot do zdravja in življenjskega veselja. Ne čakajte in pošite takoj še danes!

BRNST PASTERNAK, BERLIN S. O.
Michaelkirchplatz 18, Abt. 324.

IX. Ljubljanski mednarodni velesejem

od 30. maja do
9. junija 1929.

Najboljši nakup vsakovrstnega blaga.

Specijalne razstave: pohištvo, avtomobili, poljedelski stroji, radio, perutnina, zajci. Razstava meščanskih šol Slovenije.

685

700 razstavljalcev, 30 glavnih blagovnih skupin.

Legitimacije po Din 30.— prodajajo denarni zavodi, »Putnik«, gospodarske ustanove.

Za stanovanje poskrbljeno.

50% popust na železnicah in avijonih. Popust na parobrodih.

Mlinar, mlad, pošten, zanesljiv, išče mesta v kmečkem mlinu. Naslov v upravi lista. 641

Sedlarskega vajenca, zdravega, poštenega, sprejme takoj Jož. Jug, sedlar, Žalec. 639

Službo samostojne gospodinje ali kuharice išče bivša župnijska kuharica. Najraje gre v župnišče, ali h kakemu starejšemu gospodu na deželi, ali tudi v mestu. Naslov v upravnistvu. 638

Kupim posestvo okoli 7 do 8 oralov s celim inventarjem. Naslov v upravi lista. 640

Kupim srednje posestvo v ravnini, s prvovrstno zemljo, na prometnem kraju, blizu železnice. Cenj. ponudbe na I. Gradišnik, drevesničar, Dobrna pri Celju. 637

Kmečko posestvo v Cirkovcah se da v našem s pridelkom vred. Debenak, Cirkovce. 636

»Izpovedi socijalista« bodo marsikateremu delavcu odprle oči, ko prebere to knjigo. Človek, ki je bil socijalist, pripoveduje v izredno zanimivi povesti, kako je spoznal zlo delo socijalne demokracije. Delavci in drugi, ki vas to zanima, berite to knjigo! Stane 16 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

»Rokovnjači izpod Tatere« in druge zanimive povesti iz lepih severoslovenskih krajev obsega 23. zvezek Cirilove knjižnice. Mnogim ugajajo ravno take kratke, a vsebinsko zelo živahne povesti, kakor so v tej zbirki zbrane. Knjiga stane 16 Din, vezana 28 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Januš Golec:

Nekdaj in danes.

Rajni ptujski »štajerc« je zelo veliko škodil vasem po Dravskem polju. Radi neprestanih hujskarij proti vsemu slovensko domačemu, milemu in dobremu je posurovela kmetska mladina. Ako je zašel tujec v štajercijan-

ske vas, ni bilo prav, če je po stari navadi pozdravil; nahruljen je bil, ako je opustil pozdrav!

Hvala Bogu, ravno na polju slovenske domačnosti se je spremenilo od danes po nekdanj razvpitem Dravskem polju ne le na boljše, ampak ponekod v — paradiž!

Baš pred dnevi me je zanesla pot preko soboto proti večeru skozi nekdanj

zloglasno vas ob Dravi. Kako sem se čudil, ker od narave dobri Poljanec ni čakal na pozdrav, ampak mi klical sam svoj dobrodošli od otroka do odraslega moža. Presenetil me je pogled na dolgo vrsto vaških fantov, ki so zavili iz sela in je nosil vsak seboj škarje in drevesno žagico. Spremil sem pohod in dognal, da je krenila moška mladina v obširno drevesnico na občinski

gmajni na kraju vasi. Dekleta so že bila tamkaj in nekaj plela in okopavala po posebnem oddelku ob drevēsnici.

Kolika sprememba v priprosti zdravski vasi od nekdanj do danes in to celo v soboto proti večeru. Po dvoriščih so pospravljali odrasli možje in žene; mladina brez običajnega postopanja po vasi v — drevēsnici

Iz radovednosti sem krenil v krčmo. Na povabilo je prisedel krčmar in zakročila sva v pogovor. Ker sem hvalil prijaznost in delavnost starejših ter mlajših vaščanov, se je smehljaj zadovoljno in mi zaupal, da je prvi svetovalec v občini. Na uprašanje: Čegava je drevēsnica? mi je pojasnil, da je že dobrih 7 let občinska. Nerodovitno, s šarom in ločjem poraščeno staro gmaj

no so prerogolili v drevēsnico ter vrt v poduk ter zabavo mladini.

Na slično in vse hvalevredno napravo še nisem bil doslej naletel na Dravskem polju. Povpraševal sem po vzroku začetka te kmetsko mladinske nadaljevalne šole in gospod občinski svetovalec me je radevolje poučil: kedaj, zakaj in kako sta se rodila občinska drevēsnica in vrt:

»Po vaseh na Dravskem polju se pečamo s poljedelstvom in živinorejo. — Edini dobičkanosni izkupiček nam je: krompir, luk, nekaj zrnja ter živina. Pašnike in travnike imamo pretež obsežne. Pašo oskrbuje šolska mladež. Bogve kako stara navada je med našimi pastirji, da pokajo po paši in va-

seh za binkoštno praznike. Vsak krepkejši pastir si nabavi pred binkoštni močen bičnik z dolgim bičem. Na bič spletejo pokec iz konoplje. Kak dober teden pred binkoštnimi prazniki pričnejo vaje v pokanju. Najprej pokata po pašniku dva pastirja, po daljši vaji se vstopijo skupaj štirje, šest, osem — deset. Pokanje se razlega v »štih« in po strogem taktu. Izurjenost v pokanju kažejo pastirji na večer po vasi. Glavna predstava pokanja z biči je na binkoštno praznike od ranega jutra do pozno v noč. Kakor bi odrezal, neha fleckanje po praznikih za celo leto.

Pred več nego sedmimi leti je kupil v naši vasi hiško z vrtom upokojeni šolski upravitelj Plečnik. Muštral je nas in našo deco nekaj desetletij na fari. Po zasluženju upokojitvi se je zatekel k nam, da bi preživel večer svojega življenja mirno v skromnem domu in na mičnem vrtiču.

Spominjam se živo in dobro, kakor bi bilo danes, na binkoštno praznike je šlo. Tu le nasproti moji krčmi je Plečnikov dom. Predbinkoštni večer je prižgal stari gospod luč. Razgrnil je časopis, da bi čital. Kar 6 pastirskih pokalcev je pričelo svojo vežbo na cesti ravno pred njegovim oknom. Pokalo je kakor na fronti in to dolgo ter nepretrgoma. Videl sem dobro, kako je prikupela gospodova razdraženost do vrhunca. Vstal je, odložil časopis in nekaj iskal po sobi. Ugasnil je luč in stopil na cesto pred pokalce. Mladež je prekinila glasno vežbo, ko je zagledala pred seboj častitljivega moža. Smehljaj se je prisiljeno, skrival levico za hrbet in začel mirno:

»Dobro znate, dečki! Jaz bi le rad vedel, kateri je vodja skupine pokalcev.«

Šolnikove besede so bile voda na mlin pastirjev. Vsak je drenjal naprej in hotel biti komandant. Ko sta bila dva največja tik pred navidez prijaznim gospodom, ju je zagrabil za srajci pri vratu in levica je ošvignila neusmiljeno, po obeh s krepko knefiro — jermen, ki ga rabijo čevljarji. Fanta

5 mesecev na Palma namesto 2 meseca na usnju

Vaš čas! ... Denar! ...
Zasluzek! ...
2 ... 5 ...
namesto 2 ...
Denar! ...
Ves ...

... En klic je danes odločujoč
... Čas je denar, denar je moč
... Delovni čas zaslužek nudi

Štedljivost je dobiček tudi
Kar mesto dveh pet mesecev drži
Prihrani denar in mesce tri.

PALMA

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Da povemo resnico, gospod Leblanc je bil tisto jutro zelo vznemirjen. Doma je pustil so-progo v težkih skrbeh in tudi sam ni vedel ne kod ne kam v celi zadevi. O njegovi običajni, bi dejal, službeni hladnosti in uradni korektnosti ni bilo sledu, naravnost vročinska razburjenost ga je spreletavala.

Seveda se je na vso moč premagoval in skušal svoj nemir zakriti. Za vse na svetu bi se ne bil hotel izdati, pray nič ni hotel izgubiti na svojem ugledu v očeh suhljatega, neznatnega človeka, ki je prišel iz Pariza sem sitnarit in nadlegovat stare, izkušene uradnike.

Poln dostojanstvenosti se je predstavil, pozdravila sta se, sedel je in se nemudoma zatopil v val vsakdanjih najnovejših novic, govoril o novih knjigah, o gledališču, o vojski, o zmagah Napoleonovih, o njegovi bližnji zaroki — dokler ni mož v sivi suknji s svojim enoličnim, mirnim glasom ustavil ploho njegove zgovornosti in ga vljudno vprašal:

»Ali me je torej gospod podprefekt zato počastil ob tej rani uri s svojim obiskom, da bi mi povedal najnovejše dnevne in politične novice?«

»Deloma, moj dobri gospod Fernand, delama«, je odgovoril gospod podprefekt veselo. »Želel bi, da se malo pobliže spoznava — in,« je pridjal, kot da se je šele pravkar spomnil, »— in rad bi tudi govoril z vami o nekkih mojih družinskih razmerah, ki sicer niso posebno važne, ki pa vendar dajejo mnogo skrbi moji soprogi in ki so tudi za mene nekako kakor skrivnost.«

»Popolnoma sem na razpolago gospodu podprefektu!« je dejal mož v sivi suknji brez vsake najmanjše sence kakega smehljaja.

»O — mislim,« je nadaljeval gospod Leblanc s tisto malomarnostjo, pomešano z rahlo prezirnostjo, ki je prišla v navado med uradniki, kadar so govorili s tajnim detektivom, »mislim, da bi čisto lahko tudi sam opravil z zadevo. Pa stvar je zelo skrivnostna in ne dvomim, da bi zanimala tudi vas, četudi pravzaprav ne leži v območju vašega delokroga.«

To pot mož v sivi suknji ni rekel ničesar. Tiho je čakal, da gospod podprefekt nadaljuje.

»Kakor vam je gotovo znano,« je nadaljeval gospod Leblanc po kratkem molku, »imam

Izšel je I in II. zvezek!

Res niste še naročili

Karl Mayev knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

sta kriknila in se zvila pod udarcem, tovariši so se razkropili, gospod učitelj je mlatil po dveh s srditostjo: »Krucifiks, heiland, aleluja, jaz vama bom že iztepel to presneto fleckanje!« Dečka sta se valjala po tleh, stari Plečnik ju je preklestil, da sta se komaj potegnila za mejo ob občestni grabi.

Po opravljenem bičanju se je podal potolaženo v hišo, prižgal luč in znova čital.

Vražja mast, ni bil pri koncu prvega stavka, že je stalo in pokalo pri oknu 10 fantalinov. Zopet je ugasnil luč, ostavil izbo in seve dečjad narazen! — Gospod je krenil iz vasi in se vrnil v svoj stan šele proti jutru.

Na binkoštni pondeljek po pozni službi božji je povabil gospod Plečnik k meni v krčmo celi občinski odbor. Vsi smo bili uverjeni, da nam bode dobri vzgojitelj navil s posebno pridigo ušesa radi binkoštnega pokanja. Uprašal je le po gmajni in ko je bil siguren o njeni pravomočni občinski lasti, nas je nagovoril tako-le: »Možje, ki ste bili vsi moji učenci, ni li škoda, da rasteta po obširni gmajni poleg malo trave le šar in ločje. Zanemarjeni svet je lahko pretvoriti z malenkostnimi stroški v drevesnico. Sadna drevesa po Vaših ograjah so starikava, nerodovitna in jih bo treba obnoviti. Ako boste pametni in me poslušali, Vam bo vrgeč sadonosnik več nego njiva in hlev. Odstopite del gmajne za občinsko drevesnico, ki naj postane pod mojim brezplačnim vodstvom kmetško nadaljevalna šola za šoli odrasle fante!«

Enoglasno smo pritrdili pametnemu nasvetu. Še isto jesen so naši fantje tekmovali, kedo bo več zrigolil. Na spo mlad je bila drevesnica pripravljena, ograjena in posejana. Vsaki večji hiši je odmeril Plečnik poseben kos v drevesnici. Mesto po vasi, v krčmo in pod okna so delali in še delajo fantje ob prostem času v drevesnici. Po nedeljah in praznikih popoldne je poduk v sadjarstvu, katerega vrši še danes naš do bri gospod.

Ko so videla dekleta iz gmajne dre-

vesnico, smo morali zrigolati še vrt, kjer goji dekliška mladež rože in zgodnjo zelenjavo.

Delo je zastoj, gnoj damo kmetje in glejte naše sadonosnike, kako zledajo danes in pred sedmimi leti!

Na spomlad, v poletju in v jeseni so naši mladi v drevesnici ter na vrta, po zimi pa pletejo po Plečnikovih navodilih iz obdravskega vrbja košare ter stole in mize za mestno gospodo ter letovišča.

Dobrih sedem let ni bilo v naši vasi med mladino ne prepira, kaj šele surovega pretepa. Kazenski občinski seznam naših mladih je neomadeževan!

Tako zgleda pri nas v nekdanj vsestransko razupiti vasi ob Dravi kmetško nadaljevalna in vrtnarska šola, ki nas ne stane nič, nosi na leto lepe tisočake in je neprecenljivega vzgojnega pomena.«

To je lepa, podučna in posnemanja vredna, resnična zgodba, katero mi je zaupal občinski svetovalec in krčmar iz obdravske vasi. Ako bi si vzele za vzgled to vas in občino še druge po mariborski oblasti, koliko na boljšem bi si bili štajerski Slovenci v gospodarskem in moralnem oziru!

Močne mišice, zdravi živci

dnevno redno negovanje telesa

so najboljša obramba proti bolezni. Zato so že naši dedje in pradedje imeli vedno v hiši in s priznanim uspehom dnevno uporabljali preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum: Fellerjev prijetno dišeči »Elsafluid«.

Uporabljen na zunaj in znotraj, brani Fellerjev »Elsafluid« od prehlajenja in okuženja, ker je tudi izvrstno razkuževalno sredstvo in neguje roke, obraz, zobe,

usta in dihala in je radi tega zanesljiv tudi pri influenci ter gripi. Pomešan z vodo se uporabi za grgranje, odstranjuje sluz ter na ta način odstranjuje vzrok kašlju in hripavosti. Proti bolečinam na potovanju deluje brzo in ugodno. Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poiskusna stekleničica za 6 Din, dvojna steklenica za 9 Din, velika specialna steklenica za 26 Din. Po pošti stane vsaj en zaboj, kateri vsebuje 9 poiskusnih, 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici samo 62 Din. Trije taki zaboji samo 139 Din, vse že z vračunano poštnino in zavojnino. Naročila naslovite točno na

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrj 341. Hrvatska.

Kot zanesljivo sredstvo za zelodec in čreva naročite obenem Fellerjeve blago delujoče Elsa-kroglice, 6 škatelj 12 Din.

majhno posestvo blizu Bourg-le-Roi, nekaj kilometrov daleč od mesta. Moja žena in otroci prebijejo na deželi vse leto in tudi jaz rad pohitim tja, kadarkoli mi moje poklicne dolžnosti pripuščajo. Posestvo se imenuje Les Colombières. Hiša je star gradič, svojčas je bila last grofov Mamers, stare royalistične rodbine, ki se je ob začetku revolucije izselila na Angleško. Rodbina Mamers se ni mogla sprijazniti z novimi razmerami, kakor morebiti veste, zamanj jo je vabila sama cesarska milost nazaj na Francosko. Ostali so na Angleškem, njihovo posestvo pa je bilo prodano v korist države in jaz sem ga kupil.

Hiša je že stara, pa po svojem slogu in po svoji zgodovini zelo zanimiva. Sredi velikega parka stoji, precej oddaljena je od mesta. Krog posestva je obširen gozd. Pravijo, da so se ob času Karola XII. hugenoti skrivali v gradiču pred preganjanjem. Ker sem tudi jaz, je pravil gospod Leblanc s samozavestnim ponosom, »iz stare hugenotske rodbine, pač lahko razumete, gospod Fernand, da se še posebno zanimam za svojo posest.«

Gospod podprefekt je pomolčal, si popravil svratnico, djal eno nogo čez drugo in nadaljeval prijazno:

»Upam, da ne tratim brez potrebe vašega dragocenega časa, moj dobri prijatelj, ko vam pripovedujem te navidezno brezpomembne, pa v resnici zelo važne malenkosti?«

»Nasprotno, gospod podprefekt!« je vljudno odgovoril mož v sivi suknji. »Nasprotno! Z velikim zanimanjem vas poslušam!«

Ojunačen po teh bodrilnih besedah je gospod Leblanc pogumno nadaljeval:

»Moja družina, to vam moram še povedati, ni velika: moja žena, jaz in dva otroka, fant in dekle, Adela, ki ima štirinajst let, in Ernest, ki je pravkar dovršil dvanajsto leto. Dva hlapca imam in dve služkinji ter tri ali štiri ljudi, ki mi delajo v parku. In — tudi guvernanto imamo pri hiši, odgojiteljico mojih otrok, gospodično Marijo Vaillant. Pretečeno poletje je prišla k nam v službo, alençonski škof nam jo je toplo priporočil. In njeno obnašanje, to je tisto, kar je v zadnjih dneh tako zelo vznemirilo mojo ženo in mene.

Pa sodite sami!

Izprva sva si z ženo lahko kar častitala, da sva dobila tak biser, tako fino, izobraženo in ljubeznivo gospodično k najinim otrokom. Marija Vaillant je bila tistikrat pridno, veselo, duhovito

nejboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naročite se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NA POLJANI

FRAN STRUPL, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

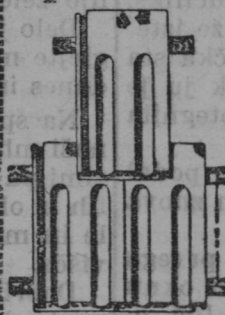
Na drobno in na debelo.

Opekarna F. P. VIDIC & KOMP.

v Janežovcih pri Sv. Urbanu, Slov. gorice

nudi v poljubnih množinah prvovrstne **zarezano strešnike.**

Pravilno žgano gosto blago, prezimi dobro in se ne lušči, ker ne vsebuje apna tudi ne vrskava tako vode kakor nekateri drugi izdelki. Prekrije ravno kakor bobrovec, ter se doseže dobro zapriro sireho in gost sirečni krov. 593

CENIK MOLITVENIKOV

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

Aleksandrova cesta 5 Koroška cesta 5

Naslov molitvenika	Vezava v platno		Vezava v usnju z zlata obr.	Vatirano zlata obr.	Koščene		Posebno fina vezava	Napisi: Spomin na sv. birmo
	rudeča	zлата obr.			črne	bele		
Sveta pomlad	11	11	15	24	24	24		
Življenje mojega življenja	12	16	42	80	26	26		
Pri Jezusu	9	15	26	30	30	30		
Večer življenja	18	20	59	26			39-62	45
Rajski glasovi	22	24	41	20			48	
Češčena Marija	13	18	26	20	19	19	26-45	
Angelček	13	18	36-42	20	24	24	25-47	18
Kvišku stca	10	19	34	27				
Kam greš?	11	21	15	19				
Za Jezusom	19	26	19	15				
Slava božja	13	14	19	19				
Reši svojo dušo	11	14	24	30				
Oče naš	24	24						
Ključek nebeški	15	20						
Besede življenja	22	30						
Marija Pomočnica	11	14	19					
Apostolski molitvenik	12	16						
Tolažba	17	20						
Sv. obhajilo	12	16						
Dušni vodnik	26	30						

ROŽNI VENCJI leseni . . . . . od 4.— Din dalje
 stekleni . . . . . " 3.— " " "
 koščeni . . . . . " 15.— " " "
(NOVA ZALOGA) alpaka v šaujah . . . . . " 17.— " " "

Botri in botrice! Najlepsi spomin na sv. birmo je molitvenik in rožni venec. Shranite si ta cenik in po ujem naročite!

Kolesi

v dobrem stanu 1200 Din proda F. Knu- ploš, Spod. Radvanje 3 pri Mariboru. 584

Piljučal Piljučne boleznj ozdravi strokovnjak (strokovne knjige) dr. Pečnik, zavod (Pri- vat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina. 582

Lepe kolje za vinograde, cepane in rezane, ima poseni na prodaj tvrdka Strasschill in Fel- ber, trgovina z lesom, Maribor, Pristaniška ulica 8, telefon 51.

Čebelnjak prvovrsten prodaja Kosi, Petrovce (Mirazani). 611

dekle. In še lepo dekle je povrh. Otroka sta jo vzljubila, posebno Ernest se je je oklenil z vso svojo deško ljubeznijo. Po leti so hodili na dolge sprehode po bližnjih gozdih, ves pouk se je vršil zunaj v prosti naravi, Ernest in Adela sta prihajala vsa zdelana, pa zagorela, zdrava in vesela domov.

Dotedaj smo bili z njo vsi zadovoljni.

Na pozno poletje, ko se že daljšajo večeri, je nadaljeval podprefekt z rastočo zadrego, kajti bližal se je, tako je vse kazalo, vrhunec njegove povesti, »tedaj pa se je gospodična Vaillant na mah spremenila. Pojavilo se je v njenem obnašanju čudno nagnenje k nekaki neizbirčni koketnosti.«

»Koketnosti —?« se je nasmehnil mož v sivi suknji —

»Da, koketnosti!« je otožno ponovil gospod podprefekt. »Marija je začela pogledovati za vsakim možkim, ki ji je prišel blizu, pa najsi je bil hlapec ali gost, tujec ali domačin. In naravnost bolesten vpliv je dobila na mojo družino, vsako najmanjšo željo so ji izpolnili. Zdelo se je že, da niso več moji, ampak njeni služabniki, kar jih je moških v Les Colombiers. In čisto zanorila pa mi je mojega kletarja, Lavernay mu je ime, pre-

cej let že ima in pameten bi že moral biti. Ne samo da je nadlegoval gospodično Vaillant s svojimi ljubeznivostmi, že ljubosumen je bil na vse druge. Nazadnje smo prišli res v posmeh pri vsej soseščini.«

»Ali ste vi, oziroma ali je gospa Leblanc kaj storila v tej zadevi?« je vprašal mož v sivi suknji, ko je gospod Leblanc za trenutek šel po sapo.

»O da! Moja soproga je govorila z dekletom, jaz pa sem okregal Lavernaya. Marija se je ponižno opravičevala, Lavernay pa je bil ves skesan. Oba sta obljubila, da bodeata v bodoče pametnejša.«

Vkljub temu, to moram koj pristaviti, nisem verjel hišnemu premirju.

In res sem za kakih štirinajst dni od nekega blebetavega človeka čul, da se gospodična Marija ob večerih ukrade iz hiše in to ob taki uri, ko morajo pošteni ljudje že v postelji biti, in da čez pet minut neizogibno izgine za njo moj kletar. Človek, ki mi je to povedal, je govoril resnico. Kajti isto sem zvedel tudi od drugod. Naš policijski narednik ju je videl na takih nočnih pohodih in o zadevi poročal svojemu predstojniku.

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmetjariti in hmelj prodat. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Slane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sožalja ob bridki izgubi našega predragega soproga, očeta itd. gospoda

IVANA DROZG

izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo. Zahvaljujemo se zlasti vsem onim, ki so nam v teh težkih urah stali ob strani, in spremili blagopokojnega k večnemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni m. preč. g. kanoniku iz Jarenine za težavno spremstvo na zadnji poti in g. inljivi tolažilni govor, istotako preč. g. kaplanu in domačemu g. župniku. Nadalje še g. županu Kerentiču za lep poslovilen govor in vsestransko zbranim izšolanim pevcem z njih vodjo g. org. Rosmanom za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov. Vsem in vsakomur posebej tisočera zahvala.

Na Ranci, dne 11. maja 1929.

626 Otilija Drozg z družino in ostalo sorodstvo.

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu. Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. 602

Vinotoč

Dreisiebner Ivan, Špičnik, odprt do 5. avgusta. 509

Rupim lepi suhi črešnjev in jesenov les, debelost 3—4. Ciril Razboršek, Maribor, Taborska ul. 33 623

Hlapec za vsa dela na kmetiji in pastir izvenšolski se takoj sprejmeta. Leopold Stemberger, Gabrovlje 24, p. Konjice. 622

Veletrgovina z železnino PINTER & LENARD, MARIBOR

469

ALEKSANDROVA CESTA 32—34

Traverze, cement, železo, poljedelske orodje, kovanje za stavbe, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Pohištvo — Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina l. t. d. najboljša in najceneje pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka 20**
Brezplačni ceniki. 581 Brezplačni ceniki.

Denar naložite najboljša in najvarnejša pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

R. Z. Z. L. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti **nobenega rentnega davka** ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Zajamčen uspeh!**Lepa bujna prsa**

dobijo starejše dame in mlada dekleta pri uporabi „Ideal-prsne kreme“. Pri vsaki starosti, hiter in gotov uspeh. Navadno mazanje zadostuje in učinek se pozna takoj po prvi uporabi. Ideal je najboljša sredstvo za razvoj in ohranitev prs. Mnogo zahvalnih pisem. Cena: 16 Din 3 lončki: 34 Din 6 lončkov: 55 Din.

Dr. Nikol. Kemeny, Košice, poštni predal 12/L 16 ČSR.

Velika moda

so spomladanski in letni plašči, posebno če so fini in krasno izdelani. Predno si letos nabavite plašč, pod nobenim pogojem ne opustite si preje ogledati novi ilustrovani cenik veletrgovine **Stermecki**, radi tega pišite še danes po njega, ker ga prejmete popolnoma zastonj. Cene plaščev so: modno križasti 258 Din, moderno melirani 350 Din, kasha 410 Din, kasha z svilo podložena 585 Din, coverkot 600 Din, kasha dunajski modeli 840 in 1115 Din. Razen tega najdete v ceniku krasne modele od bluz, kostumov, kril, otroških oblek in več tisoč slik od raznih drugih predmetov. Kar ne ugaja se zamenja all vrne denar.

Veletrgovina **R. STERMECKI, CELJE**, števil. 24. Slov. 159

Majer išče službo, žena razume tudi vsa hišna dela in kuhanje, vila Gozdni dvor, Selnica ob Dr. 625

Sedlarski pomočnik se sprejme, Ivan Bezjak, sedlar, Cvetlična ul. 33, Maribor. 624

Za kovače
angleški koks, kovaški premog, ogjle in vsa železnina se kupi najceneje v veletrgovini
H. ANDRASCHITZ, MARIBOR
Vodnikov trg 4. 504

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trdika

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

223

Večjo množino bukovih in hrastovih cepljenih drv in okroglic lahko sedajšnje sečnje kupi Rudolf Dergan, trgovec, Laško in prosi najnižje ponudbe za meter klatro vagon naloženo. 578

Ovčje, kozličje, kozje in vse vrste kože od domačih in divjih živali kupuje po najvišjih cenah I. RATEJ, trgovec, SLOV. BISTRICA. 402

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane **2 Din**

Vi ne najdete irgovine, kjer bi tako dobro kupili kakor pri Franc Koleriču v Apačah

Posebno dobro in poceni:
 Cefir za srajce od 10-15 Din m
 Belo platno za srajce od 8-14 D m
 Delene za celo obleko za 58 Din

490 Blago za ženske obleke iz ovčje volne od 25-120 Din m — Blago za moške obleke od 40-250 Din m — Izgotovljene moške obleke iz dobrega blaga à 290 Din — Izgotovljeni moški čevlji od 145-200 Din — Izgotovljeni ženski čevlji od 130-150 Din

Ovratnike

mehke, pol-trde, trde, kaučuk!

Na drobno! Na debelo!

L. PUTAN, CELJE

Ustanovljeno 1898 592

Apno in cement

najceneje v glavni zalogi 471

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

Vodnikov trg 4.

Velika izbira kangarna,

poplina, svilo že od

20 Din

naprej se dobi

pri 108

I. TRPIN - u

Maribor, Glavni trg 12

Ia modra galica 98/99% „Montecatini“, fino žveplo „Ventilator“

se dobi po najnižji ceni pri tvrdki AUGUST ZLAHTIČ, Maribor, Grajski trg 1. 588

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z rumovim cvetom

oboje dobite le v Drogeriji Wolfram, Maribor Slovenska ulica. 394

Oglašujte

Vsak boter

se lahko prepriča, kako dobro in poceni dobi za letošnjo birmo ure, zlatnino ter srebrnino pri

F. KNESEER, urar

MARIBOR,

Aleksandrova cesta št. 27, blizu glavnega kolodvora (popreje Kiffmann). 508

Prepričajte se, da je moja reklama tudi resnična.

Šamot opeka in šamot moka

se nabavlja najceneje v tovarniški zalogi

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

472

Vodnikov trg 4.

Na novo otvorjena mizarska delavnica

Dobijo se vsakovrstne rakve po naročilu, in zmernih cenah ter sploh v to stroko spadajoča dela. Pomočnike se sprejme. IVAN PERKO, Zg. Lenarska, Sv. Trojica, Slov. gor. 667

PEUGEOT bicikli

damski in moški dospeli

cena od Din 1.450.— naprej. Dobijo se v irgovini

A. BREMEC, CELJE, Miklošičeva ul. 2. 629

Vinotoč

Jerič v Počehovi odprti! 567

FIAT AUTO

3 tonski takoj v porabo je za prodaj. 545

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.